

Bruxelles, 20. studenoga 2025.
(OR. en)

15708/25

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0359 (COD)**

**SIMPL 188
ANTICI 187
DATAPROTECT 308
CYBER 338
TELECOM 419
CODEC 1876**

PRIJEDLOG

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 20. studenoga 2025.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2025) 836 final

Predmet: Prijedlog
UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o izmjeni uredbi (EU) 2024/1689 i (EU) 2018/1139 u pogledu
pojednostavnjenja provedbe usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji
(Digitalni omnibus o umjetnoj inteligenciji)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 836 final.

Priloženo: COM(2025) 836 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.11.2025.
COM(2025) 836 final

2025/0359 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni uredaba (EU) 2024/1689 i (EU) 2018/1139 u pogledu pojednostavnjenja
provedbe usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Digitalni omnibus o umjetnoj
inteligenciji)**

{SWD(2025) 836}

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

U Komunikaciji o jednostavnijoj i bržoj Europi ⁽¹⁾ Komisija je izrazila svoju predanost provedbi ambicioznog programa za promicanje inovativnih politika usmjerenih na budućnost kojima će se nastojati ojačati konkurentnost Europske unije i smanjiti regulatorna opterećenja za građane, poduzeća i uprave, a pritom će zadržati najviše standarde u promicanju svojih vrijednosti.

Uredbom (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji („Akt o UI-ju”), koja je stupila na snagu 1. kolovoza 2024., uspostavljeno je jedinstveno tržište za pouzdanu i antropocentričnu umjetnu inteligenciju („UI”) u cijelom EU-u. Svrha mu je promicati inovacije u području umjetne inteligencije i njezinu primjenu te istodobno osigurati visoku razinu zaštite zdravlja, sigurnosti i temeljnih prava, uključujući demokraciju i vladavinu prava.

Početak primjene Akta o UI-ju podijeljen je u faze, a sva će se pravila početi primjenjivati do 2. kolovoza 2027. Zabrane UI praksi s neprihvatljivim rizicima i obveze koje se odnose na UI modele opće namjene već se primjenjuju. Međutim, većina odredaba, prije svega one kojima se uređuju visokorizični UI sustavi, početi će se primjenjivati tek od 2. kolovoza 2026. ili 2. kolovoza 2027. Te odredbe obuhvaćaju detaljne zahtjeve koji se odnose na upravljanje podacima, transparentnost, dokumentaciju, ljudski nadzor i otpornost, a njihova je svrha zajamčiti da su UI sustavi koji se stavljaju na tržište EU-a sigurni, transparentni i pouzdani.

Komisija je predana jasnoj i jednostavnoj provedbi Akta o UI-ju na način koji potiče inovacije, kako je utvrđeno u **Akcijskom planu za kontinent umjetne inteligencije** ⁽²⁾ i **Strategiji za primjenu umjetne inteligencije** ⁽³⁾. Inicijative kao što su Kodeks dobre prakse za umjetnu inteligenciju opće namjene, smjernice i predlošci Komisije, Pakt o UI-ju i uspostava službe za podršku u provedbi Akta o UI-ju doprinose jasnoći primjenjivih pravila i podupiru njihovu primjenu. Konkretno, internetske stranice na kojima je dostupna služba za podršku u provedbi Akta o UI-ju jedinstvena su informacijska platforma ⁽⁴⁾ na kojoj su dionicima na raspolaganju svi resursi potrebni za snalaženje u Aktu o UI-ju, što uključuje smjernice, nacionalna tijela i inicijative za potporu, internetske seminare i usklađene norme. Rad u tom području se nastavlja, a u pripremi su dodatne smjernice i digitalni alati.

Na temelju iskustva stečenog u okviru provedbe odredaba koje se već primjenjuju Komisija je održala niz savjetovanja, uključujući javno savjetovanje radi utvrđivanja mogućih poteškoća u provedbi odredaba Akta o UI-ju, poziv na očitovanje za potrebe pripreme Digitalnog omnibusa, provjeru stvarnog stanja koja je dionicima omogućila da izravno podijele svoja iskustva u provedbi i panel za MSP-ove radi utvrđivanja njihovih posebnih potreba u kontekstu provedbe Akta o UI-ju.

---

¹ COM(2025) 47 final.

² COM(2025) 165 final

³ COM(2025) 723 final.

⁴ <https://ai-act-service-desk.ec.europa.eu/>.

Ta su savjetovanja otkrila **poteškoće u provedbi** koje bi mogle ugroziti djelotvoran početak primjene ključnih odredaba Akta o UI-ju. Poteškoće uključuju kašnjenja u imenovanju nacionalnih nadležnih tijela i tijela za ocjenjivanje sukladnosti te nepostojanje usklađenih normi za zahtjeve iz Akta o UI-ju koji se odnose na visokorizične sustave te smjernica i alata za postizanje usklađenosti s tim aktom. Ta kašnjenja mogla bi znatno povećati troškove usklađivanja za poduzeća i javna tijela te usporiti inovacije.

Kako bi otklonila utvrđene poteškoće, Komisija predlaže **ciljane mjere pojednostavnjenja** koje bi trebale zajamčiti pravodobnu, neometanu i proporcionalnu provedbu određenih odredaba Akta o UI-ju. Te mjere uključuju:

- **povezivanje vremenskog okvira provedbe pravila za visokorizične sustave s dostupnošću normi ili drugih instrumenata za potporu,**
- **proširenje regulatornih pojednostavnjenja odobrenih malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) na mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije (MPS-ovi),** što uključuje pojednostavnjene zahtjeve za tehničku dokumentaciju i posebno razmatranje pri primjeni sankcija,
- obvezu **Komisije i država članica da potiču pismenost u području umjetne inteligencije** umjesto da u tom kontekstu izriču neodređene obveze za dobavljače UI sustava i subjekte koji ih uvode, dok se obveze osposobljavanja za subjekte koji uvode visokorizične sustave i dalje primjenjuju,
- **povećanje fleksibilnosti u praćenju nakon stavljanja na tržište** jer će se ukloniti odredba o usklađenom planu praćenja nakon stavljanja na tržište,
- **smanjenje opterećenja povezanog s registracijom** za dobavljače UI sustava koji se upotrebljavaju u visokorizičnim područjima, ali za koje je dobavljač zaključio da nisu visokorizični jer se upotrebljavaju samo za uske ili postupovne zadaće,
- **centraliziranje nadzora** nad velikim brojem UI sustava koji se temelje na UI modelima opće namjene ili koji su ugrađeni u vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice povjeravanjem te zadaće Uredu za umjetnu inteligenciju,
- **olakšavanje usklađivanja s propisima o zaštiti podataka** tako što će se dobavljačima UI sustava i modela i subjektima koji ih uvode omogućiti obrada posebnih kategorija osobnih podataka radi otkrivanja i ispravljanja pristranosti, uz odgovarajuće zaštitne mjere,
- **širu upotrebu regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju i testiranja u stvarnim uvjetima,** od čega će koristiti imati ključni europski sektori kao što je automobilska industrija, i promicanje upotrebe regulatornog izoliranog okruženja za UI na razini EU-a, koje će Ured za umjetnu inteligenciju uspostaviti 2028.,
- ciljane izmjene kako bi se objasnilo **međudjelovanje Akta o UI-ju i drugog zakonodavstva EU-a** te prilagodbu postupaka iz Akta o UI-ju kako bi se općenito poboljšali njegova provedba i funkcioniranje.

Osim zakonodavnih mjera, Komisija poduzima **dodatne mjere kako bi olakšala usklađivanje s Aktom o UI-ju i riješila sporna pitanja** koja su istaknuli dionici. U pripremi su dodatne smjernice čija će svrha biti pružanje jasnih i praktičnih uputa za primjenu Akta o UI-ju usporedno s drugim zakonodavstvom EU-a. To uključuje:

- smjernice za praktičnu provedbu klasifikacije sustava kao visokorizičnih,

- smjernice za praktičnu primjenu zahtjeva u pogledu transparentnosti iz članka 50. Akta o UI-ju,
- smjernice za prijavljivanje ozbiljnih incidenata namijenjene dobavljačima visokorizičnih UI sustava,
- smjernice za praktičnu primjenu zahtjeva koji se odnose na visokorizične sustave,
- smjernice za praktično ispunjavanje obveza dobavljača visokorizičnih UI sustava i subjekata koji ih uvode,
- smjernice s predloškom za procjenu učinka na temeljna prava,
- smjernice za praktičnu primjenu pravila o odgovornostima duž vrijednosnog lanca UI-ja,
- smjernice za praktičnu primjenu odredaba o bitnoj izmjeni,
- smjernice za praćenje visokorizičnih UI sustava nakon stavljanja na tržište,
- smjernice za elemente sustava upravljanja kvalitetom s kojima se MSP-ovi i MPS-ovi mogu uskladiti na pojednostavnjen način,
- smjernice o međudjelovanju Akta o UI-ju i drugog zakonodavstva Unije, na primjer zajedničke smjernice Komisije i Europskog odbora za zaštitu podataka o međudjelovanju Akta o UI-ju i prava EU-a o zaštiti podataka, smjernice o međudjelovanju Akta o UI-ju i Akta o kibernetičkoj otpornosti te smjernice o međudjelovanju Akta o UI-ju i Uredbe o strojevima,
- smjernice o nadležnostima i postupku imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja treba imenovati na temelju Akta o UI-ju.

Savjetovanja s dionicima naročito su pokazala da postoji potreba za **smjernicama za praktičnu primjenu izuzeća za potrebe istraživanja** iz članka 2. stavaka 6. i 8. Akta o UI-ju, među ostalim kako bi se odgovorilo na pitanje kako se ta izuzeća primjenjuju u sektorskim kontekstima kao što su pretklinička istraživanja i razvoj proizvoda u području lijekova ili medicinskih proizvoda, na čijoj će izradi Komisija prioritetno raditi.

Te mjere pojednostavnjenja doprinijet će neometanoj i predvidljivoj provedbi Akta o UI-ju na način koji potiče inovacije, što će Europi omogućiti da ojača svoj položaj kao kontinent UI-ja i sigurno primjenjuje pristup „UI na prvom mjestu”.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Prijedlog je dio šireg digitalnog paketa o pojednostavnjenju koji se sastoji od mjera za smanjenje administrativnih troškova usklađivanja za poduzeća i uprave u EU-u i koji se primjenjuje na nekoliko uredbi iz digitalne pravne stečevine EU-a a da pritom ne ugrožava ciljeve temeljnih pravila. Prijedlog se temelji na Uredbi (EU) 2024/1689 i usklađen je s postojećim politikama čija je svrha omogućiti da EU postane globalni predvodnik u UI-ju i kontinent UI-ja te promicati uvođenje antropocentričnog i pouzdanog UI-ja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio niza paketa o pojednostavnjenju.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), u skladu s izvornom pravnom osnovom za donošenje pravnih akata koji se ovim Prijedlogom nastoje izmijeniti.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Uredba (EU) 2024/1689 donesena je na razini EU-a. Stoga je tu uredbu potrebno izmijeniti na razini EU-a.

- **Proporcionalnost**

Inicijativa ne prelazi ono što je potrebno za postizanje ciljeva pojednostavnjenja i smanjenja opterećenja bez smanjenja zaštite zdravlja, sigurnosti i temeljnih prava.

- **Odabir instrumenta**

Prijedlogom se mijenja Uredba (EU) 2024/1689 donesena redovnim zakonodavnim postupkom. Stoga izmjene te uredbe također treba donijeti uredbom u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Prijedlogu je priložen radni dokument službi Komisije koji sadržava detaljan pregled učinka predloženih izmjena određenih odredaba Uredbe (EU) 2024/1689. U tom je dokumentu iznesena i analiza pozitivnih učinaka predloženih mjera. Analiza se temelji na postojećim podacima, informacijama prikupljenima u okviru savjetovanja i provjere stvarnog stanja te pisanim povratnim informacijama primljenima od dionika u okviru poziva na očitovanje.

- **Savjetovanja s dionicima**

U kontekstu ovog Prijedloga provedeno je nekoliko savjetovanja. Sva su se savjetovanja međusobno nadopunjavala, a u prvom planu bila su aktualna pitanja ili skupine dionika na koje se inicijativa odnosi.

U početnoj fazi određivanja područja primjene digitalnog paketa o pojednostavnjenju u proljeće 2025. objavljena su tri javna savjetovanja i poziva na očitovanje o ključnim aspektima Prijedloga. Savjetovanje o Strategiji za primjenu umjetne inteligencije održano je od 9. travnja do 4. lipnja 2025. ⁽⁵⁾, o reviziji Akta o kibersigurnosti od 11. travnja do 20. lipnja 2025. ⁽⁶⁾, a o strategiji za europsku podatkovnu uniju od 23. svibnja do

---

⁵ Europska komisija (2025.), Poziv na očitovanje o Strategiji za primjenu umjetne inteligencije. Dostupno na: [Strategija za primjenu umjetne inteligencije – jačanje kontinenta umjetne inteligencije](#).

⁶ Europska komisija (2025.), Poziv na očitovanje o reviziji Akta o kibersigurnosti. Dostupno na: [Akt EU-a o kibersigurnosti](#).

20. srpnja 2025. ⁽⁷⁾). Svako savjetovanje uključivalo je upitnik s odjeljkom (u nekim slučajevima više njih) o spornim pitanjima u području provedbe i pojednostavnjenja, koja su izravno povezana s razmatranjima o digitalnom paketu o pojednostavnjenju. U okviru tog prvog niza savjetovanja primljeno je ukupno 718 odgovora.

Objavljen je i poziv na očitovanje o digitalnom paketu o pojednostavnjenju na koji su se odgovori mogli podnijeti od 16. rujna do 14. listopada 2025. ⁽⁸⁾). Cilj tog poziva bio je obuhvatiti cijelo područje primjene inicijative i dionicima pružiti priliku da se u jednom koraku očituju o preciznijem skupu prijedloga. Primljeno je ukupno 513 odgovora od širokog raspona dionika.

Kako bi se mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) informiralo o digitalnom paketu o pojednostavnjenju i kako bi se od njih prikupile povratne informacije, u okviru Europske poduzetničke mreže od 4. rujna do 16. listopada 2025. organiziran je poseban panel za MSP-ove. Europska poduzetnička mreža najveća je svjetska mreža za potporu MSP-ovima, a njome upravlja Komisijina Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA). Paneli za MSP-ove oblik su savjetovanja s dionicima na koje se predmetni okvir odnosi. MSP-ovi imaju priliku iznijeti svoja stajališta o predstojećim inicijativama politike. Osim pisanog internetskog savjetovanja (u okviru kojeg je primljeno 106 odgovora MSP-ova), Komisija je na sastanku održanom 1. listopada 2025. predstavila digitalni paket o pojednostavnjenju i udruženjima MSP-ova koja su dio Europske poduzetničke mreže.

Službe Komisije organizirale su 2025. brojne bilateralne sastanke s dionicima kako bi se obradila konkretna sporna pitanja. Održane su i rasprave s državama članicama. Osim bilateralnih razmjena, digitalni paket o pojednostavnjenju uvršten je u određene točke dnevnog reda o kojima se raspravljalo na sastancima radnih skupina Vijeća u lipnju i rujnu 2025., na kojima je Komisija predstavila trenutačno stanje i zatražila od država članica da iznesu svoja stajališta.

Dionici su se u povratnim informacijama općenito složili da je potrebno pojednostavniti primjenu nekih digitalnih pravila. Više dionika snažno se založilo za veću dosljednost i postavljanje optimizacije troškova usklađivanja u prvi plan. Mogle su se primijetiti određene razlike u mišljenjima o nekim prilagođenijim mjerama. Detaljniji pregled savjetovanja s dionicima i načina na koji su ona uzeta u obzir u Prijedlogu nalazi se u radnom dokumentu službi Komisije priloženom digitalnom paketu o pojednostavnjenju.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Osim prethodno opisanih savjetovanja, Komisija se za potrebe ovog Prijedloga uglavnom oslanjala na svoju internu analizu.

- **Procjena učinka**

Izmjene predložene u Prijedlogu tehničke su prirode. Osmišljene su kako bi se osigurala učinkovitija provedba pravila o kojima je već postignut dogovor na političkoj razini. Ne

---

⁷ Europska komisija (2025.), Poziv na očitovanje o strategiji za europsku podatkovnu uniju. Dostupno na: [Strategija za europsku podatkovnu uniju](#).

⁸ Europska komisija (2025.), Poziv na očitovanje o digitalnom paketu sa skupnim paketom o digitalnim tehnologijama. Dostupno na: [Pojednostavnjenje – digitalni paket sa skupnim paketom o digitalnim tehnologijama](#).

postoje opcije politike koje bi se mogle smisleno ispitati i usporediti u izvješću o procjeni učinka.

U priloženom radnom dokumentu službi Komisije razmatraju se razlozi za izmjene i navode stajališta dionika o raznim mjerama. U njemu se navode i uštede troškova i moguće druge vrste učinaka Prijedloga. U mnogim se pogledima temelji na procjenama učinka koje su izvorno provedene za potrebe Uredbe (EU) 2024/1689.

Radni dokument službi Komisije stoga služi kao referentna točka na kojoj će se temeljiti rasprave Europskog parlamenta i Vijeća o Prijedlogu te istodobno kao referentna točka za jasno i angažirano informiranje javnosti.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Cilj je Prijedloga znatno smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća, nacionalne uprave i širu javnost. Početne procjene predviđaju moguće uštede od **približno 297,2 do 433,2 milijuna EUR**. Očekuju se i koristi koje se ne mogu kvantificirati, posebno zbog pojednostavnjenih pravila koja će olakšati usklađivanje i izvršavanje akta.

MSP-ovi već imaju regulatorne povlastice na temelju Uredbe (EU) 2024/1689. Određene regulatorne povlastice koje su već dodijeljene MSP-ovima proširene su na mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije (MPS-ovi). Budući da se MSP-ovi i MPS-ovi pri usklađivanju suočavaju s nerazmjerno većim opterećenjem, očekuje se da će oni ostvariti najviše koristi od mjera pojednostavnjenja.

Prijedlog je u skladu s Komisijinom „provjerom primjerenosti digitalnih pravila”, čija je svrha postići da su prijedlozi politika pravilno usklađeni sa stvarnim digitalnim okruženjima (vidjeti poglavlje 4. s izvještajem o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga).

- **Temeljna prava**

Od Uredbe (EU) 2024/1689 očekuje se promicanje zaštite niza temeljnih prava i sloboda utvrđenih u Povelji EU-a o temeljnim pravima⁽⁹⁾ te pozitivan utjecaj na prava niza posebnih skupina⁽¹⁰⁾. S druge strane, tom se uredbom uvode neka ograničenja određenih prava i sloboda⁽¹¹⁾, koja su razmjerna i svedena na najmanju nužnu mjeru. Ne očekuje se da će Prijedlog izmijeniti učinak Uredbe (EU) 2024/1689 na temeljna prava jer ciljana priroda predviđenih izmjena ne utječe na područje primjene reguliranih UI sustava ni na materijalne zahtjeve koji se primjenjuju na te sustave.

---

⁹ Konkretno: pravo na ljudsko dostojanstvo (članak 1.), poštovanje privatnog života i zaštita osobnih podataka (članci 7. i 8.), nediskriminacija (članak 21.) i ravnopravnost žena i muškaraca (članak 23.), sloboda izražavanja (članak 11.) i sloboda okupljanja (članak 12.), pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, pravo na obranu i pretpostavka nedužnosti (članci 47. i 48.), pravo na visoku razinu zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša (članak 37.).

¹⁰ Konkretno: prava radnika na poštene i pravične radne uvjete (članak 31.), visoka razina zaštite potrošača (članak 28.), prava djeteta (članak 24.) i integracija osoba s invaliditetom (članak 26.).

¹¹ Konkretno: sloboda poduzetništva (članak 16.) i sloboda umjetnosti i znanosti (članak 13.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlogom se mijenja sustav nadzora i izvršavanja iz Uredbe (EU) 2024/1689 te će se nadzor nad određenim UI sustavima prenijeti na Komisijin Ured za umjetnu inteligenciju. Osim toga, kako bi se operaterima olakšalo usklađivanje, Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi uspostaviti regulatorno izolirano okruženje za umjetnu inteligenciju na razini EU-a. Za provedbu tih novih zadaća Komisiji će biti potrebni odgovarajući resursi, a procjenjuje se da bi to trebalo biti 53 EPRV-a, od čega se 15 EPRV-a može dobiti unutarnjim premještanjem zaposlenika. Te implikacije treba promatrati u kontekstu smanjenog utjecaja na proračun država članica, koje više ne moraju nadzirati određene UI sustave. Detaljan pregled troškova povezanih s tim prijenosom nadležnosti nalazi se u „izvješčaju o financijskim i digitalnim aspektima zakonodavnog prijedloga” priloženom ovom Prijedlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će pratiti provedbu, primjenu i usklađenost s novim odredbama. Nadalje, uredba koja se mijenja ovim Prijedlogom redovito se ocjenjuje s obzirom na učinkovitost, djelotvornost u postizanju ciljeva, relevantnost, usklađenost i dodanu vrijednost u skladu s načelima EU-a za bolju regulativu. Za ovaj Prijedlog nije potreban provedbeni plan.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Nije primjenjivo.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. mijenja se Uredba (EU) 2024/1689 („Akt o UI-ju”). Konkretno:

- stavkom 1. dodaje se upućivanje na MPS-ove u predmetu Akta o UI-ju,
- stavak 2. tehnička je izmjena koja je potrebna kako bi se omogućilo proširenje testiranja u stvarnim uvjetima na visokorizične UI sustave ugrađene u proizvode obuhvaćene odjeljkom B Priloga I. Aktu o UI-ju,
- stavkom 3. dodaju se pravne definicije MSP-ova i MPS-ova u definicije u članku 3. Akta o UI-ju,
- stavkom 4. obveza dobavljača UI sustava i subjekata koji ih uvode u pogledu pismenosti u području UI-ja iz članka 4. Akta o UI-ju pretvara se u obvezu Komisije i država članica da potiču pismenost u području UI-ja,
- stavkom 5. uvodi se novi članak 4.a koji zamjenjuje članak 10. stavak 5. Akta o UI-ju i koji služi kao pravna osnova za dobavljače UI sustava i modela i subjekte koji ih uvode na temelju koje oni pod određenim uvjetima iznimno mogu obrađivati posebne kategorije osobnih podataka radi otkrivanja i ispravljanja pristranosti,
- stavci 6., 14. i 32. odnose se na brisanje obveze dobavljača da registriraju UI sustave u bazi podataka EU-a za visokorizične sustave obuhvaćene Prilogom III. ako ti sustavi nisu klasificirani kao visokorizični na temelju članka 6. stavka 3. Akta o UI-ju jer se, na primjer, upotrebljavaju samo za pripremne zadaće,
- stavak 7. sadržava uredničke naknadne izmjene uvedene stavkom 4.,

- stavicima 8. i 9. na MPS-ove se proširuju postojeće regulatorne povlastice iz Akta o UI-ju za MSP-ove koje se odnose na tehničku dokumentaciju i uspostavu sustava upravljanja kvalitetom u koje se u obzir uzima njihova veličina,
- stavkom 10. u članak 28. Akta o UI-ju uvodi se novi postupak prema kojem su države članice tijelu za ocjenjivanje sukladnosti koje podnosi zahtjev za imenovanje i na temelju ove Uredbe i na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. Aktu o UI-ju dužne omogućiti da podnese samo jedan zahtjev i podvrgne se samo jednom postupku ocjenjivanja za potrebe imenovanja,
- u stavku 11. predlaže se zamjena članka 29. stavka 4. Akta o UI-ju u skladu kojom će tijela za ocjenjivanje sukladnosti trebati podnijeti samo jedan zahtjev u slučajevima na koje se upućuje u tom stavku,
- stavkom 12. mijenja se članak 30. Akta o UI-ju tako što se propisuje da tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja podnose zahtjev za imenovanje prijavljenim tijelima moraju podnijeti taj zahtjev u skladu s oznakama, kategorijama i pripadajućim vrstama UI sustava iz novog priloga XIV. za Komisijin informacijski sustav prijavljenih i imenovanih tijela prema novom pristupu („NANDO”) te se Komisiju ovlašćuje za izmjenu tih oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta s obzirom na tehnološki razvoj,
- u stavku 13. pojašnjava se postupak ocjenjivanja sukladnosti iz članka 43. Akta o UI-ju u slučaju da je visokorizični UI sustav obuhvaćen zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. Aktu o UI-ju i u slučaju da je UI sustav klasificiran kao visokorizičan na temelju Priloga I. i Priloga III. Akta o UI-ju,
- stavicima 15. i 16. uklanjaju se ovlasti Komisije iz članaka 50. i 56. Akta o UI-ju za donošenje provedbenih akata kojima se kodeksima prakse za UI modele opće namjene i obveze u pogledu transparentnosti za određene UI sustave daje opća valjanost u Uniji,
- stavkom 17. uvode se izmjene pravila o regulatornim izoliranim okruženjima za umjetnu inteligenciju iz članka 57. Akta o UI-ju, među ostalim tako što se Uredu za umjetnu inteligenciju daje pravna osnova za uvođenje regulatornog izoliranog okruženja za umjetnu inteligenciju na razini EU-a za određene UI sustave čiji je nadzor u njegovoj isključivoj nadležnosti te za zahtijevanje od država članica da ojačaju prekograničnu suradnju svojih izoliranih okruženja,
- u stavku 18. utvrđuje se ovlast Komisije za donošenje provedbenih akata o utvrđivanju detaljnih aranžmana za uspostavu, razvoj, provedbu, rad, upravljanje i nadzor regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju,
- stavkom 19. uvode se promjene u testiranje visokorizičnih UI sustava u stvarnim uvjetima izvan regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju kako je uređeno člankom 60. Akta o UI-ju, među ostalim proširenjem te mogućnosti na visokorizične UI sustave obuhvaćene odjeljkom A Priloga I.,
- stavkom 20. pruža se dodatna pravna osnova za sklapanje, na dobrovoljnoj osnovi, pisanih sporazuma između zainteresiranih država članica i Komisije o testiranju visokorizičnih UI sustava iz odjeljka B Priloga I. u stvarnim uvjetima,
- stavkom 21. odstupanje na temelju kojeg mikropoduzeća mogu na pojednostavnjen način ispuniti određene elemente sustava upravljanja kvalitetom koji se zahtijeva člankom 17. Akta o UI-ju proširuje se na MSP-ove,

- stavkom 22. se radi pojednostavnjenja postupka uklanja ovlast Komisije iz članka 69. Akta o UI-ju za donošenje provedbenog akta u vezi s naknadom za stručnjake iz znanstvenog povjerenstva u slučajevima u kojima države članice zatraže njihovu pomoć,
- stavkom 23. mogućnost nacionalnih tijela da pružaju smjernice MSP-ovima proširuje se i na MPS-ove,
- stavkom 24. zamjenjuje se ovlast Komisije iz članka 72. Akta o UI-ju za donošenje provedbenog akta u pogledu plana praćenja nakon stavljanja na tržište,
- stavkom 25. u članak 75. Akta o UI-ju uvode se izmjene koje se odnose na nadzor i izvršavanje o odnosu na određene UI sustave:
  - točkom (a) mijenja se naslov,
  - točkom (b) jača se nadležnost Ureda za umjetnu inteligenciju za nadzor i izvršavanje u odnosu na određene UI sustave koji se temelje na UI modelu opće namjene ako model i sustav osigurava isti dobavljač. U odredbi se pojašnjava i da UI sustavi povezani s proizvodima obuhvaćenima Prilogom I. nisu uključeni u taj nadzor. Osim toga, pojašnjava se da bi nadzor i izvršavanje obveza u pogledu usklađenosti UI sustava ugrađenih u kvalificirane vrlo velike internetske platforme ili vrlo velike internetske tražilice trebali biti u nadležnosti Ureda za umjetnu inteligenciju,
  - točkom (c) uvodi se nekoliko novih stavaka kojima se Komisija ovlašćuje za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja izvršnih ovlasti Ureda za umjetnu inteligenciju i postupaka za njihovu provedbu, kojima se uvodi upućivanje na Uredbu (EU) 2019/1020 kako bi se zajamčilo da se na obuhvaćene dobavljače primjenjuju određene postupovne zaštitne mjere te kojima se Komisija ovlašćuje za provedbu ocjenjivanja sukladnosti UI sustava obuhvaćenih područjem primjene članka 75.,
- stavkom 26. mijenja se članak 77. Akta o UI-ju u pogledu ovlasti tijela nadležnih za zaštitu temeljnih prava i suradnje s tijelima za nadzor tržišta,
- stavcima 27. i 28. odredbe iz članaka 95. i 96. u skladu s kojima se u dobrovoljnim instrumentima za potporu trebaju uzimati u obzir potrebe MSP-ova proširuju se kako bi se obuhvatili MPS-ovi,
- stavkom 29. na MPS-ove se proširuju postojeće regulatorne povlastice u odnosu na sankcije za MSP-ove iz članka 99. Akta o UI-ju,
- stavak 30. sadržava izmjene članka 111. Akta o UI-ju koje proizlaze iz izmjena uvedenih stavkom 30. i njime se uvodi prijelazno razdoblje od šest mjeseci za dobavljače koji u svoje generativne UI sustave moraju retroaktivno ugraditi tehnička rješenja kako bi njihovi izlazni podaci bili strojno čitljivi i kako bi ih se moglo prepoznati kao umjetno generirane ili manipulirane,
- stavkom 31. uvode se izmjene u pogledu početka primjene određenih odredaba Akta o UI-ju:
  - kad je riječ o obvezama koje se odnose na visokorizične UI sustave iz poglavlja III., uvodi se mehanizam koji povezuje početak primjene s dostupnošću mjera za potporu usklađenosti s pravilima za visokorizične sustave iz Akta o UI-ju, kao što su usklađene norme, zajedničke specifikacije i smjernice Komisije. Komisija će tu dostupnost potvrditi odlukom na temelju

koje će se pravila za visokorizične UI sustave početi primjenjivati nakon odgovarajućeg prijelaznog razdoblja. Međutim, ta bi se fleksibilnost trebala primjenjivati samo u ograničenom razdoblju i trebalo bi utvrditi točan datum do kojeg se pravila trebaju početi primjenjivati u svakom slučaju. Osim toga, treba razlikovati dvije vrste UI sustava koji su klasificirani kao visokorizični i utvrditi dulje prijelazno razdoblje za UI sustave koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 1. i Prilogom I. Aktu o UI-ju,

- pojašnjava se da se izmjene potrebne za uključivanje zahtjeva koji se odnose na visokorizične sustave u sektorsko pravo navedeno u odjeljku B Priloga I. počinju primjenjivati sa stupanjem na snagu Digitalnog omnibusa,
- stavak 33. povezan je s izmjenom iz stavka 11. i njime se uvodi novi prilog XIV. u kojem se utvrđuju oznake, kategorije i pripadajuće vrste UI sustava iz novog priloga XIV. za Komisijin informacijski sustav prijavljenih i imenovanih tijela prema novom pristupu („NANDO”).

Člankom 2. uvode se izmjene povezane s Uredbom (EU) 2018/1139 kako bi se omogućilo neometano uključivanje zahtjeva Akta o UI-ju koji se odnose na visokorizične sustave u tu uredbu.

U članku 3. utvrđuju se stupanje na snagu i obvezujuća priroda ove Uredbe.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni uredaba (EU) 2024/1689 i (EU) 2018/1139 u pogledu pojednostavnjenja provedbe usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Digitalni omnibus o umjetnoj inteligenciji)**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,
uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,
uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća³ utvrđuju se usklađena pravila o umjetnoj inteligenciji (UI) i njezina je svrha poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta, promicati prihvaćanje antropocentrične i pouzdane umjetne inteligencije uz istodobno jamčenje visoke razine zaštite zdravlja, sigurnosti i temeljnih prava te podupirati inovacije. Uredba (EU) 2024/1689 stupila je na snagu 1. kolovoza 2024. Njezine odredbe počinju se primjenjivati postupno, a sva će se pravila primjenjivati od 2. kolovoza 2027.
- (2) Iskustvo stečeno u okviru provedbe dijelova Uredbe (EU) 2024/1689 koji su se već počeli primjenjivati može poslužiti kao temelj za provedbu onih dijelova koji se tek trebaju početi primjenjivati. U tom kontekstu, kašnjenja u pripremi normi, koje bi dobavljačima visokorizičnih UI sustava trebale na raspolaganje staviti tehnička rješenja kako bi oni mogli ispunjavati svoje obveze na temelju te uredbe, i kašnjenja u uspostavi okvira upravljanja i okvira za ocjenjivanje sukladnosti na nacionalnoj razini

---

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

³ Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

uzrokuju opterećenje povezano s usklađivanjem koje je veće od očekivanog. Osim toga, savjetovanja s dionicima pokazala su da postoji potreba za dodatnim mjerama kojima bi se uvela pojašnjenja i koje bi olakšale provedbu i postizanje usklađenosti a da se pritom ne smanji razina zaštite zdravlja, sigurnosti i temeljnih prava od rizika povezanih s UI-jem koja se nastoji postići pravilima iz Uredbe (EU) 2024/1689.

- (3) Stoga su potrebne ciljane izmjene Uredbe (EU) 2024/1689 kako bi se otklonile određene poteškoće u provedbi i time omogućila djelotvorna primjena relevantnih pravila.
- (4) Poduzeća koja premašuju pragove iz definicije mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća („MSP-ovi”), odnosno „mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije” („MPS-ovi”), imaju važnu ulogu u gospodarstvu Unije. U usporedbi s MSP-ovima, MPS-ovi obično pokazuju brži rast te višu razinu inovacija i digitalizacije. Međutim, suočavaju se s poteškoćama sličnima onima s kojima se suočavaju MSP-ovi kad je riječ o administrativnom opterećenju, što dovodi do potrebe za proporcionalnošću u provedbi Uredbe (EU) 2024/1689 i za ciljanom potporom. Kako bi se poduzećima omogućio neometan prelazak iz MSP-ova u MPS-ove, važno je na dosljedan način razmotriti učinak koji bi propisi mogli imati na poslovanje tih poduzeća nakon što prerastu segment MSP-ova i suoče se s pravilima koja se primjenjuju na velika poduzeća. Uredbom (EU) 2024/1689 predviđa se nekoliko mjera za male dobavljače koje bi trebalo proširiti na MPS-ove. Kako bi se pojasnio način na koji se u Uredbi (EU) 2024/1689 postupa prema MSP-ovima i MPS-ovima, potrebno je uvesti definicije MSP-ova i MPS-ova koje bi trebale odgovarati definiciji utvrđenoj u Prilogu Preporuci Komisije 2003/361/EZ⁴ i Prilogu Preporuci Komisije 2025/3500/EZ⁵.
- (5) Člankom 4. Uredbe (EU) 2024/1689 trenutno se uvodi obveza za sve dobavljače UI sustava i subjekte koji ih uvode da osiguraju pismenost svojeg osoblja u području umjetne inteligencije. Pismenost u području umjetne inteligencije čiji razvoj započinje obrazovanjem i osposobljavanjem i nastavlja se u obliku cjeloživotnog učenja nužna je kako bi dobavljači, subjekti koji uvode sustave i osobe na koje utječe umjetna inteligencija ovladali potrebnim pojmovima radi donošenja utemeljenih odluka o primjeni UI sustava. Međutim, iskustvo o kojem su izvijestili dionici pokazuje da za potrebe promicanja pismenosti u području umjetne inteligencije ne postoji univerzalno rješenje koje bi bilo prikladno za sve vrste dobavljača i subjekata koji uvode sustave, zbog čega takva horizontalna obveza nije učinkovita za ostvarenje cilja te odredbe. Nadalje, podaci upućuju na to da uvođenje takve obveze dovodi do dodatnog opterećenja povezanog s usklađivanjem, posebno za manja poduzeća, a pismenost u području umjetne inteligencije trebala bi biti strateški prioritet, bez obzira na regulatorne obveze i moguće sankcije. S obzirom na to članak 4. Uredbe (EU) 2024/1689 trebalo bi izmijeniti na način da se njime propisuje da su države članice i Komisija, ne dovodeći u pitanje njihove nadležnosti, dužne pojedinačno, zajednički i u suradnji s relevantnim dionicima poticati dobavljače i subjekte koji uvode sustave da

---

⁴ Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

⁵ Preporuka Komisije (EU) 2025/1099 od 21. svibnja 2025. o definiciji malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije (SL L, 2025/1099, 28.5.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj>).

osiguraju dostatnu razinu pismenosti u području umjetne inteligencije za svoje osoblje i druge osobe uključene u rad i korištenje UI sustava u njihovo ime, među ostalim pružanjem mogućnosti osposobljavanja, stavljanjem na raspolaganje informacijskih resursa i omogućivanjem razmjene dobrih primjera iz prakse i drugih pravno neobvezujućih inicijativa. Europsko vijeće za umjetnu inteligenciju pobrinut će se za redovitu razmjenu informacija između Komisije i država članica o toj temi, dok će Savez za primjenu umjetne inteligencije omogućiti rasprave sa širom zajednicom. Tom se izmjenom ne dovode u pitanje opsežnije mjere koje Komisija i države članice poduzimaju u svrhu promicanja pismenosti i kompetencija šire javnosti u području umjetne inteligencije i koje su namijenjene učenicima, studentima i građanima različite dobi, a provode se prije svega u okviru sustava obrazovanja i osposobljavanja.

- (6) Otkrivanje i ispravljanje pristranosti od znatnog su javnog interesa jer štite pojedince od štetnih učinaka pristranosti, uključujući diskriminaciju. Diskriminacija može proizlaziti iz pristranosti UI modela i UI sustava koji nisu visokorizični UI sustavi za koje je u Uredbi (EU) 2024/1689 već predviđena pravna osnova na temelju koje se odobrava obrada posebnih kategorija osobnih podataka u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁶. S obzirom na to da diskriminacija može proizlaziti i iz tih drugih UI sustava i modela, primjereno je da se u Uredbi (EU) 2024/1689 predvidi pravna osnova i za obradu posebnih kategorija osobnih podataka koju provode dobavljači drugih UI sustava i modela i subjekti koji ih uvode te subjekti koji uvode visokorizične UI sustave. Pravna osnova utvrđena je u skladu s člankom 9. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2016/679, člankom 10. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća⁷ i člankom 10. točkom (a) Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća⁸ te se njome dobavljačima svih UI sustava i modela i subjektima koji ih uvode omogućuje obrada posebnih kategorija osobnih podataka kad je to potrebno za otkrivanje i ispravljanje pristranosti, uz primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera kojima se dopunjuju Uredba (EU) 2016/679, Uredba (EU) 2018/1725 i Direktiva (EU) 2016/680, ovisno o slučaju.
- (7) Kako bi se zajamčila dosljednost, izbjeglo udvostručavanje i smanjilo administrativno opterećenje povezano s postupkom imenovanja prijavljenih tijela na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 te zadržala ista razina kontrole, nova tijela za ocjenjivanje sukladnosti i nova prijavljena tijela koja su imenovana na temelju zakonodavstva Unije o

---

⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁸ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689, na primjer na temelju uredba (EU) 2017/745⁹ i (EU) 2017/746¹⁰ Europskog parlamenta i Vijeća, trebala bi moći podnijeti samo jedan zahtjev i podvrgnuti se samo jednom postupku ocjenjivanja, ako je takav postupak predviđen u tom zakonodavstvu Unije o usklađivanju. Mogućnošću podnošenja samo jednog zahtjeva i podvrgavanja samo jednom postupku ocjenjivanja nastoji se olakšati, poduprijeti i ubrzati postupak imenovanja na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 te istodobno postići ispunjavanje zahtjeva koji se primjenjuju na prijavljena tijela na temelju te uredbe i zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A njezina priloga I.

- (8) Kako bi se zajamčila neometana primjena i dosljednost Uredbe (EU) 2024/1689, tu uredbu trebalo bi izmijeniti. U članak 43. stavak 3. prvi podstavak Uredbe (EU) 2024/1689 trebalo bi dodati tehnički ispravak kako bi se zahtjevi za ocjenjivanje sukladnosti uskladili sa zahtjevima za dobavljače visokorizičnih UI sustava iz članka 16. te uredbe. Nadalje, trebalo bi pojasniti da bi, ako se dobavljač visokorizičnog UI sustava mora podvrgnuti postupku ocjenjivanja sukladnosti na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689, a ocjenjivanje sukladnosti obuhvaća usklađenost sustava upravljanja kvalitetom s tom uredbom i tim zakonodavstvom Unije o usklađivanju, dobavljač trebao moći uključiti aspekte povezane sa sustavima upravljanja kvalitetom na temelju te uredbe u sustave upravljanja kvalitetom na temelju tog zakonodavstva Unije o usklađivanju, u skladu s člankom 17. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/1689. Članak 43. stavak 3. drugi podstavak trebalo bi izmijeniti kako bi se pojasnilo da bi prijavljena tijela koja su prijavljena na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689 i koja namjeravaju ocjenjivati visokorizične UI sustave obuhvaćene tim zakonodavstvom Unije o usklađivanju trebala podnijeti zahtjev za imenovanje prijavljenim tijelima na temelju te uredbe u roku od 18 mjeseci od [datum početka primjene ove Uredbe]. Tom izmjenom ne dovodi se u pitanje članak 28. Uredbe (EU) 2024/1689. Nadalje, Uredbu (EU) 2024/1689 trebalo bi izmijeniti kako bi se pojasnilo da bi, u slučaju u kojem je visokorizični UI sustav obuhvaćen i zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689 i jednim od slučajeva upotrebe navedenih u Prilogu III. toj uredbi, dobavljač trebao primijeniti relevantni postupak ocjenjivanja sukladnosti koji je propisan relevantnim zakonodavstvom o usklađivanju.
- (9) Kako bi se pojednostavnilo postizanje usklađenosti i smanjili povezani troškovi, od dobavljača UI sustava ne bi se trebalo tražiti da UI sustave iz članka 6. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689 registriraju u bazu podataka EU-a u skladu s člankom 49. stavkom 2. te uredbe. S obzirom na to da se takvi sustavi pod određenim uvjetima ne smatraju visokorizičnima ako ne predstavljaju znatan rizik od štete za zdravlje,

---

⁹ Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

¹⁰ Uredba (EU) 2017/746 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o in vitro dijagnostičkim medicinskim proizvodima te o stavljanju izvan snage Direktive 98/79/EZ i Odluke Komisije 2010/227/EU (SL L 117, 5.5.2017., str. 176., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/746/oj>).

sigurnost ili temeljna prava osoba, uvođenje zahtjeva za registraciju predstavljalo bi nerazmjerno opterećenje povezano s usklađivanjem. Međutim, dobavljač koji smatra da je UI sustav obuhvaćen člankom 6. stavkom 3. i dalje ima obvezu dokumentirati svoje ocjenjivanje prije stavljanja tog sustava na tržište ili u upotrebu. To ocjenjivanje mogu zatražiti nacionalna nadležna tijela.

- (10) Članke 57., 58. i 60. Uredbe (EU) 2024/1689 trebalo bi izmijeniti kako bi se ojačala daljnja suradnja na razini Unije u okviru regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju, unaprijedile jasnoća i dosljednost u upravljanju tim izoliranim okruženjima te kako bi se opseg testiranja u stvarnim uvjetima izvan tih izoliranih okruženja proširio na visokorizične UI sustave obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u Prilogu I. toj uredbi. Konkretno, kako bi se pojednostavnio postupak, u slučaju projekata koji se nadziru u regulatornim izoliranim okruženjima za umjetnu inteligenciju koja uključuju i testiranje u stvarnim uvjetima, plan testiranja u stvarnim uvjetima trebao bi biti integriran u plan izoliranog okruženja dogovoren između dobavljača ili potencijalnih dobavljača i nadležnog tijela u jednom dokumentu, ako je primjenjivo. Osim toga, primjereno je predvidjeti mogućnost da Ured za umjetnu inteligenciju uspostavi regulatorno izolirano okruženje za umjetnu inteligenciju na razini Unije za UI sustave obuhvaćene člankom 75. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1689. Korištenje tih infrastruktura i olakšavanje prekogranične suradnje doveli bi do bolje koordinacije i optimalne upotrebe resursa.
- (11) Kako bi se potaknule inovacije, primjereno je i proširiti opseg testiranja u stvarnim uvjetima izvan regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju iz članka 60. Uredbe (EU) 2024/1689, koje se trenutačno primjenjuje na visokorizične UI sustave iz Priloga III. toj uredbi, te dobavljačima i potencijalnim dobavljačima visokorizičnih UI sustava obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u Prilogu I. toj uredbi omogućiti da u stvarnim uvjetima testiraju i te sustave. Time se ne dovodi u pitanje drugo pravo Unije ili nacionalno pravo o testiranju u stvarnim uvjetima visokorizičnih UI sustava povezanih s proizvodima obuhvaćenima tim zakonodavstvom Unije o usklađivanju. Kako bi se odgovorilo na specifičnu situaciju visokorizičnih UI sustava obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I. toj uredbi, potrebno je omogućiti sklapanje dobrovoljnih sporazuma između Komisije i država članica koji će omogućiti testiranje takvih visokorizičnih UI sustava u stvarnim uvjetima.
- (12) Člankom 63. Uredbe (EU) 2024/1689 mikropoduzećima koja su dobavljači visokorizičnih UI sustava nudi se mogućnost da obvezu uspostavljanja sustava upravljanja kvalitetom ispune na pojednostavnjen način. Kako bi se usklađivanje olakšalo što većem broju inovatora, tu bi mogućnost trebalo proširiti na sve MSP-ove, uključujući *start-up* poduzeća.
- (13) Članak 69. Uredbe (EU) 2024/1689 trebalo bi izmijeniti kako bi se pojednostavnila struktura naknada znanstvenog povjerenstva. Ako države članice zatraže stručno znanje povjerenstva, naknade koje će možda biti dužne platiti stručnjacima trebale bi biti jednake naknadi koju je u sličnim okolnostima obvezna platiti Komisija. Osim toga, kako bi se smanjila složenost postupka, države članice trebale bi se moći izravno savjetovati sa stručnjacima iz znanstvenog povjerenstva, bez sudjelovanja Komisije.
- (14) Kako bi se unaprijedio sustav upravljanja za UI sustave koji se temelje na UI modelima opće namjene, potrebno je pojasniti ulogu Ureda za umjetnu inteligenciju u praćenju i nadzoru usklađenosti tih UI sustava s Uredbom (EU) 2024/1689, pri čemu se isključuju UI sustavi povezani s proizvodima obuhvaćenima zakonodavstvom Unije

o usklađivanju navedenim u Prilogu I. toj uredbi. Iako su sektorska tijela i dalje odgovorna za nadzor UI sustava povezanih s proizvodima obuhvaćenima tim zakonodavstvom Unije o usklađivanju, članak 75. stavak 1. Uredbe (EU) 2024/1689 trebalo bi izmijeniti kako bi se svi UI sustavi koji se temelje na UI modelima opće namjene i koje je razvio isti dobavljač stavili pod nadzor Ureda za umjetnu inteligenciju. To ne uključuje UI sustave koje stavljaju na tržište, stavljaju u upotrebu ili koriste institucije, tijela, uredi ili agencije Unije jer je za nadzor tih sustava odgovoran Europski nadzornik za zaštitu podataka u skladu s člankom 74. stavkom 9. Uredbe (EU) 2024/1689. Kako bi se zajamčio djelotvoran nadzor nad tim UI sustavima u skladu sa zadaćama i odgovornostima dodijeljenima tijelima za nadzor tržišta na temelju Uredbe (EU) 2024/1689, Ured za umjetnu inteligenciju trebao bi imati ovlasti za poduzimanje odgovarajućih mjera i donošenje odgovarajućih odluka u svrhu adekvatne provedbe ovlasti koje su mu dodijeljene u tom odjeljku i u Uredbi (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹. Članak 14. Uredbe (EU) 2019/1020 trebao bi se primjenjivati *mutatis mutandis*. Osim toga, kako bi se zajamčilo djelotvorno izvršavanje, tijela uključena u primjenu Uredbe (EU) 2024/1689 trebala bi aktivno surađivati u provedbi tih ovlasti, posebno ako se mjere izvršavanja trebaju poduzeti na području države članice.

- (15) S obzirom na postojeći sustav nadzora i izvršavanja na temelju Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća¹², primjereno je Komisiji dodijeliti ovlasti tijela nadležnog za nadzor tržišta na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 u slučajevima u kojima se UI sustav smatra vrlo velikom internetskom platformom ili vrlo velikom internetskom tražilicom u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 ili ako je ugrađen u takvu platformu ili tražilicu. To bi trebalo doprinijeti dosljednoj provedbi Komisijinih nadzornih i izvršnih ovlasti na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 i Uredbe (EU) 2022/2065 te ovlasti koje se primjenjuju na UI modele opće namjene ugrađene u takve platforme ili tražilice. Kad je riječ o UI sustavima koji se smatraju vrlo velikom internetskom platformom ili tražilicom ili su ugrađeni u takvu platformu ili tražilicu, polazišne točke za ocjenjivanje tih UI sustava su procjena rizika, mjere za smanjenje rizika i obveze revizije propisane člancima 34., 35. i 37. Uredbe (EU) 2022/2065, ne dovodeći u pitanje ovlasti Ureda za umjetnu inteligenciju za *ex post* istragu i izvršavanje mjera u slučaju neusklađenosti s pravilima ove Uredbe. U kontekstu analize te procjene rizika, mjera za smanjenje rizika i revizija, službe Komisije odgovorne za izvršavanje Uredbe (EU) 2022/2065 mogu zatražiti mišljenje Ureda za umjetnu inteligenciju o ishodu moguće ranije ili usporedne procjene rizika provedene na temelju ove Uredbe i o primjenjivosti zabrana na temelju ove Uredbe. Osim toga, Ured za umjetnu inteligenciju i nacionalna nadležna tijela na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 trebali bi koordinirati svoj rad na izvršavanju s radom tijela nadležnih za nadzor i izvršavanje Uredbe (EU) 2022/2065, što uključuje Komisiju, kako bi se

---

¹¹ Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011 (SL L 169, 25.6.2019., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj>).

¹² Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

osiguralo poštovanje načela lojalne suradnje, proporcionalnosti i *ne bis in idem*, dok bi se informacije dobivene na temelju jedne od tih uredaba trebale moći upotrebljavati u svrhu nadzora i izvršavanja druge od njih samo pod uvjetom da poduzeće na to pristane. Konkretno, ta bi tijela trebala redovito razmjenjivati mišljenja i uzimati u obzir, u svojim područjima nadležnosti, sve novčane kazne i sankcije izrečene istom dobavljaču za isto postupanje konačnom odlukom u postupku koji se odnosi na povredu drugih pravila Unije ili nacionalnih pravila kako bi se osiguralo da ukupne novčane kazne i sankcije koje su izrečene budu proporcionalne i da odgovaraju težini počinjenih povreda.

- (16) Kako bi se dodatno operacionalizirale ovlasti Ureda za umjetnu inteligenciju u području nadzora i izvršavanja predviđene u članku 75. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1689, potrebno je detaljno utvrditi koje bi ovlasti navedene u članku 14. Uredbe (EU) 2019/1020 trebalo dodijeliti tom uredu. Komisija bi stoga trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata u kojima se utvrđuju te ovlasti, koje uključuju mogućnost izricanja sankcija, kao što su novčane kazne ili druge administrativne sankcije, u skladu s uvjetima i gornjim granicama iz članka 99. te primjenjivim postupcima. To bi Uredu za umjetnu inteligenciju trebalo osigurati potrebne ovlasti i instrumente za djelotvorno praćenje i nadzor usklađenosti s Uredbom (EU) 2024/1689.
- (17) Osim toga, važno je postići da se djelotvorne postupovne zaštitne mjere primjenjuju na dobavljače UI sustava koje prati i nadzire Ured za umjetnu inteligenciju. U tu bi se svrhu postupovna prava predviđena u članku 18. Uredbe (EU) 2019/1020 trebala primjenjivati *mutatis mutandis* na dobavljače UI sustava, ne dovodeći u pitanje specifičnija postupovna prava predviđena u Uredbi (EU) 2024/1689.
- (18) Kako bi UI sustavi koji su pod nadzorom Ureda za umjetnu inteligenciju na temelju članka 75. Uredbe (EU) 2024/1689 i čiju sukladnost ocjenjuje treća strana dobili pristup tržištu Unije, Komisiji bi trebalo omogućiti da prije stavljanja na tržište ocijeni njihovu sukladnost.
- (19) Članak 77. i povezane odredbe Uredbe (EU) 2024/1689 važan su mehanizam upravljanja jer im je svrha omogućiti vlastima ili tijelima odgovornima za izvršavanje ili nadzor prava Unije namijenjenog zaštiti temeljnih prava da pod određenim uvjetima ispune svoj mandat te potaknuti njihovu suradnju s tijelima za nadzor tržišta odgovornima za nadzor i izvršavanje te uredbe. Potrebno je pojasniti opseg te suradnje, kao i to koja su tijela javne vlasti ili javna tijela u nju uključena. U svrhu jačanja suradnje trebalo bi pojasniti da bi se zahtjevi za pristup informacijama i dokumentaciji trebali podnositi nadležnom tijelu za nadzor tržišta, koje bi trebalo odgovoriti na te zahtjeve, te da bi uključene vlasti ili tijela trebali imati uzajamnu obvezu suradnje.
- (20) Kako bi se dobavljačima generativnih UI sustava na koje se primjenjuju obveze označivanja utvrđene u članku 50. stavku 2. Uredbe (EU) 2024/1689 dalo dovoljno vremena da u razumnom roku prilagode svoje prakse a da to ne uzrokuje poremećaje na tržištu, primjereno je uvesti prijelazno razdoblje od šest mjeseci za dobavljače koji svoje sustave stave na tržište prije 2. kolovoza 2026.
- (21) Kako bi se dobavljačima visokorizičnih UI sustava dalo dovoljno vremena i kako bi se pojasnila pravila primjenjiva na UI sustave koji su već stavljeni na tržište ili u upotrebu prije početka primjene relevantnih odredaba Uredbe (EU) 2024/1689, primjereno je pojasniti primjenu razdoblja odgode iz članka 111. stavka 2. te uredbe. Za potrebe članka 111. stavka 2. razdoblje odgode trebalo bi se primjenjivati na vrstu i model UI sustava koji su već stavljeni na tržište. To znači da, ako je na tržište ili u

upotrebu prije datuma navedenog u članku 111. stavku 2. zakonito stavljena barem jedna jedinica visokorizičnog UI sustava, na druge jedinice iste vrste i modela visokorizičnog UI sustava primjenjuje se razdoblje odgode iz članka 111. stavka 2. te se stoga i dalje mogu stavljati na tržište, na raspolaganje ili u upotrebu na tržištu Unije bez dodatnih obveza, zahtjeva ili potrebe za dodatnom certifikacijom, sve dok dizajn tog visokorizičnog UI sustava ostaje nepromijenjen. Za potrebe primjene razdoblja odgode iz članka 111. stavka 2. odlučujući je čimbenik datum na koji je prva jedinica te vrste i modela visokorizičnog UI sustava prvi put stavljena na tržište ili u upotrebu na tržištu Unije. Svaka znatna promjena dizajna tog UI sustava nakon datuma iz članka 111. stavka 2. trebala bi dovesti do obveze dobavljača da se u potpunosti uskladi sa svim relevantnim odredbama ove Uredbe koje se primjenjuju na visokorizične UI sustave, uključujući zahtjeve za ocjenjivanje sukladnosti.

- (22) U članku 113. Uredbe (EU) 2024/1689 utvrđuju se datumi stupanja na snagu i početka primjene te uredbe, odnosno navodi se da je opći datum početka primjene 2. kolovoza 2026. Kad je riječ o obvezama povezanim s visokorizičnim UI sustavima utvrđenima u poglavlju III. odjeljcima 1., 2. i 3. Uredbe (EU) 2024/1689, kašnjenja u dostupnosti normi, zajedničkih specifikacija i alternativnih smjernica te kašnjenja u uspostavi nacionalnih nadležnih tijela dovode do situacija koje ugrožavaju stvarni početak primjene tih obveza i koje bi mogle znatno povećati troškove provedbe tako da se ne može opravdati zadržavanje njihova početnog datuma primjene, odnosno 2. kolovoza 2026. Iz iskustva proizlazi da je primjereno uspostaviti mehanizam koji povezuje početak primjene s dostupnošću mjera za potporu usklađenosti s poglavljem III. kao što su usklađene norme, zajedničke specifikacije i smjernice Komisije. Komisija bi to trebala potvrditi odlukom po čijem bi se donošenju pravila i obveze za visokorizične UI sustave trebali početi primjenjivati nakon šest mjeseci kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 2. i Prilogom III. te nakon 12 mjeseci kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 1. i Prilogom I. Uredbi (EU) 2024/1689. Međutim, tu bi fleksibilnost trebalo produljiti samo do 2. prosinca 2027. za UI sustave koji su klasificirani kao visokorizični na temelju članka 6. stavka 2. i Priloga III. te do 2. kolovoza 2028. za UI sustave koji su klasificirani kao visokorizični na temelju članka 6. stavka 1. i Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689 u skladu je s razlikom između početnih datuma početka primjene predviđenih u toj uredbi i njome se nastoji omogućiti potrebno vrijeme za prilagodbu i ispunjavanje odgovarajućih obveza.
- (23) S obzirom na cilj smanjenja poteškoća u provedbi za građane, poduzeća i javne uprave, važno je da se usklađeni uvjeti za provedbu određenih pravila donose samo ako je to nužno. U tu je svrhu primjereno ukloniti određene ovlasti dodijeljene Komisiji za donošenje takvih usklađenih uvjeta provedbenim aktima u slučajevima u kojima ti uvjeti nisu ispunjeni. Stoga bi Uredbu (EU) 2024/1689 trebalo izmijeniti kako bi se uklonile ovlasti za donošenje provedbenih akata dodijeljene Komisiji u članku 50. stavku 7., članku 56. stavku 6. i članku 72. stavku 3. te uredbe. Uklanjanje ovlasti za donošenje usklađenog predloška za plan praćenja nakon stavljanja na tržište iz članka 72. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1689 donijet će dodatnu korist jer će dobavljačima visokorizičnih UI sustava omogućiti veću fleksibilnost u uspostavi sustava praćenja nakon stavljanja na tržište koji je prilagođen njihovoj organizaciji.

Isto tako, uzimajući u obzir potrebu da se pojasni način na koji dobavljači visokorizičnih UI sustava trebaju ispuniti tu obvezu, od Komisije bi trebalo zahtijevati da objavi smjernice.

- (24) Za ocjenjivanje sukladnosti visokorizičnih UI sustava na temelju Uredbe (EU) 2024/1689 može biti potrebno sudjelovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Samo tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su imenovana na temelju te uredbe mogu provoditi ocjenjivanja sukladnosti, i to samo za aktivnosti povezane s dotičnim kategorijama i vrstama UI sustava. Kako bi se omogućilo određivanje opsega imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti prijavljenih na temelju članka 30. Uredbe (EU) 2024/1689, potrebno je sastaviti popis oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava. U popisu oznaka trebalo bi uzeti u obzir je li UI sustav komponenta proizvoda ili sam po sebi proizvod koji je obuhvaćen zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u Prilogu I. (dalje u tekstu „oznake AIP” za UI sustave obuhvaćene zakonodavstvom o proizvodima) ili je riječ o sustavu iz Priloga III. Uredbi (EU) 2024/1689, koji se trenutačno odnosi samo na biometrijske UI sustave iz točke 1. Priloga III. (dalje u tekstu „oznake AIB” za biometrijske UI sustave). Oznake AIP i oznake AIB vertikalne su oznake. Oznake AIP funkcioniraju kao upućivanje na zakonodavstvo Unije o usklađivanju navedeno u odjeljku A Priloga I. Uredbi (EU) 2024/1689. Oznake AIB nove su oznake koje su specifične za Uredbu (EU) 2024/1689 i služe kao identifikatori za biometrijske UI sustave iz točke 1. Priloga III. toj uredbi. U popisu oznaka trebalo bi uzeti u obzir i posebne vrste i temeljne tehnologije UI sustava (dalje u tekstu „oznake AIH” za horizontalne oznake UI sustava). Oznake AIH nove su oznake koje su specifične za UI tehnologiju i mogu se koristiti zajedno s vertikalnim oznakama AIP ili AIB. Oznake AIH obuhvaćaju temeljne vrste i tehnologije UI sustava. Popis oznaka, koji uključuje tri kategorije, trebao bi služiti kao višedimenzionalna tipologija UI sustava koja osigurava da su tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su imenovana kao prijavljena tijela u potpunosti kompetentna za UI sustave koje moraju ocjenjivati.
- (25) Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ utvrđuju se zajednička pravila u području civilnog zrakoplovstva. U članku 108. Uredbe (EU) 2024/1689 utvrđuju se izmjene Uredbe (EU) 2018/1139 kako bi se osiguralo da Komisija, na temelju tehničkih i regulatornih posebnosti sektora civilnog zrakoplovstva te bez uplitanja u postojeće mehanizme upravljanja, ocjenjivanja sukladnosti i izvršavanja te rad tijela koja su u toj uredbi utvrđena, pri donošenju svih relevantnih delegiranih akata ili provedbenih akata na temelju tog akta uzima u obzir obvezne zahtjeve za visokorizične UI sustave utvrđene u Uredbi (EU) 2024/1689. Tehnički ispravak kojim se proširuju određeni članci Uredbe (EU) 2018/1139 potreban je kako bi se zajamčilo da su ti obvezni zahtjevi za visokorizične UI sustave koji su utvrđeni u Uredbi (EU)

---

¹³ Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>).

2024/1689 u potpunosti obuhvaćeni pri donošenju relevantnih delegiranih ili provedbenih akata na temelju Uredbe (EU) 2018/1139.

- (26) Kako bi se što prije zajamčila pravna sigurnost, i s obzirom na skoriju opću primjenu Uredbe (EU) 2024/1689, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) 2024/1689

Uredba (EU) 2024/1689 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 1. stavku 2. točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) mjere za potporu inovacijama, posebno usmjerene na mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije (MPS-ovi) te mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), uključujući *start-up* poduzeća.”;

- (2) u članku 2. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Na UI sustave klasificirane kao visokorizične u skladu s člankom 6. stavkom 1. u odnosu na proizvode obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I. primjenjuju se samo članak 6. stavak 1., članak 60.a, članci od 102. do 109. i članci 111. i 112. Članak 57. primjenjuje se samo u mjeri u kojoj su zahtjevi za visokorizične UI sustave iz ove Uredbe uključeni u to zakonodavstvo Unije o usklađivanju.”;

- (3) u članku 3. umeću se sljedeće točke 14.a i 14.b:

„(14.a) „mikro, malo i srednje poduzeće” („MSP”) znači mikropoduzeće ili malo ili srednje poduzeće kako je definirano u članku 2. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ;

(14.b) „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” („MPS”) znači malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije kako je definirano u točki 2. Priloga Preporuci Komisije (EU) 2025/1099;”;

- (4) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 4.*

Pismenost u području umjetne inteligencije

Komisija i države članice potiču dobavljače i subjekte koji uvode UI sustave da poduzimaju mjere kako bi osigurali dostatnu razinu pismenosti u području umjetne inteligencije za svoje osoblje i druge osobe uključene u rad i korištenje UI sustava u njihovo ime, uzimajući u obzir njihovo tehničko znanje, iskustvo, razinu obrazovanja i osposobljavanja te kontekst u kojem će se UI sustavi koristiti, kao i osobe ili skupine osoba na kojima se UI sustavi trebaju upotrijebiti.”;

- (5) u poglavlju I. umeće se sljedeći članak 4.a:

„*Članak 4.a*

Obrada posebnih kategorija osobnih podataka u svrhu otkrivanja i ispravljanja pristranosti

1. U mjeri u kojoj je to potrebno u svrhu osiguravanja otkrivanja i ispravljanja pristranosti u vezi s visokorizičnim UI sustavima u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkama (f) i (g) ove Uredbe, dobavljači takvih sustava mogu iznimno obrađivati posebne kategorije osobnih podataka, podložno odgovarajućim zaštitnim mjerama za temeljna prava i slobode pojedinaca. Kako bi se takva obrada provela, uz zaštitne mjere utvrđene u uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te Direktivi (EU) 2016/680, ovisno o slučaju, moraju se ispuniti svi sljedeći uvjeti:
    - (a) otkrivanje i ispravljanje pristranosti ne može se djelotvorno postići obradom drugih podataka, uključujući sintetičke ili anonimizirane podatke;
    - (b) posebne kategorije osobnih podataka podliježu tehničkim ograničenjima u pogledu ponovne upotrebe osobnih podataka i najsuremenijim mjerama sigurnosti i zaštite privatnosti, uključujući pseudonimizaciju;
    - (c) posebne kategorije osobnih podataka podliježu mjerama kojima se osigurava da su obrađeni osobni podaci osigurani i zaštićeni, podložno odgovarajućim zaštitnim mjerama, uključujući stroge kontrole i dokumentaciju pristupa, kako bi se izbjegla pogrešna upotreba i osiguralo da pristup tim osobnim podacima imaju samo ovlaštene osobe i uz odgovarajuće obveze u pogledu povjerljivosti;
    - (d) posebne kategorije osobnih podataka ne prenose se niti prosljeđuju niti im druge strane na neki drugi način pristupaju;
    - (e) posebne kategorije osobnih podataka brišu se nakon ispravljanja pristranosti ili završetka razdoblja čuvanja osobnih podataka, ovisno o tome što nastupi ranije;
    - (f) evidencija aktivnosti obrade na temelju uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te Direktive (EU) 2016/680 sadržava razloge zbog kojih je obrada posebnih kategorija osobnih podataka bila nužna za otkrivanje i ispravljanje pristranosti te zbog kojih se taj cilj nije mogao postići obradom drugih podataka.
  2. Stavak 1. može se primjenjivati na dobavljače i subjekte koji uvode druge UI sustave i modele te subjekte koji uvode visokorizične UI sustave ako je to potrebno i razmjerno i ako se obrada odvija u svrhe utvrđene u tom stavku te pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti i da se poštuju zaštitne mjere iz tog stavka.”;
- (6) u članku 6. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:
- „4. Dobavljač koji smatra da UI sustav iz Priloga III. nije visokorizičan dokumentira svoje ocjenjivanje prije stavljanja tog sustava na tržište ili u upotrebu. Na zahtjev nacionalnih nadležnih tijela dobavljač dostavlja dokumentaciju o ocjenjivanju.”;
- (7) članak 10. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
- „1. Visokorizični UI sustavi koji upotrebljavaju tehnike s treniranjem UI modelâ pomoću podataka moraju se razvijati na temelju skupova podataka za treniranje, validaciju i testiranje koji ispunjavaju kriterije

kvalitete iz stavaka 2., 3. i 4. ovog članka te iz članka 4.a stavka 1. kad god se takvi skupovi podataka upotrebljavaju.”;

(b) stavak 5. briše se;

(c) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Kad je riječ o razvoju visokorizičnih UI sustava u kojima se ne upotrebljavaju tehnike koje uključuju treniranje UI modelâ, stavci 2., 3. i 4. ovog članka i članak 4.a stavak 1. primjenjuju se samo na skupove podataka za testiranje.”;

(8) u članku 11. stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Ta tehnička dokumentacija sastavlja se tako da se njome dokaže da visokorizični UI sustav ispunjava zahtjeve utvrđene u ovom odjeljku te da se nacionalnim nadležnim tijelima i prijavljenim tijelima na jasan i sveobuhvatan način pruže informacije potrebne za ocjenjivanje usklađenosti UI sustava s tim zahtjevima. Tehnička dokumentacija sadržava barem elemente utvrđene u Prilogu IV. MPS-ovi i MSP-ovi, uključujući *start-up* poduzeća, mogu elemente tehničke dokumentacije iz Priloga IV. dostaviti na pojednostavnjen način. U tom cilju Komisija utvrđuje pojednostavnjeni obrazac za tehničku dokumentaciju namijenjen potrebama MPS-ova i MSP-ova, uključujući *start-up* poduzeća. Ako MPS ili MSP, uključujući *start-up* poduzeća, informacije koje se zahtijevaju u Prilogu IV. odluči dostaviti na pojednostavnjen način, koristi se obrascem na koji se upućuje u ovom stavku. Prijavljena tijela prihvaćaju taj obrazac u svrhu ocjenjivanja sukladnosti.”;

(9) u članku 17. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Aspekti iz stavka 1. provode se razmjerno veličini dobavljačeve organizacije, posebno uzimajući u obzir je li dobavljač MPS ili MSP, uključujući *start-up* poduzeća. Dobavljači u svakom slučaju moraju poštovati stupanj strogosti i razinu zaštite koji su potrebni kako bi se osigurala usklađenost njihovih UI sustava s ovom Uredbom.”;

(10) u članku 28. dodaje se sljedeći stavak 8.:

„8. Tijela koja provode prijavljivanje imenovana na temelju ove Uredbe i odgovorna su za UI sustave obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. osnivaju se, organiziraju i rade na način kojim se osigurava da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje podnosi zahtjev za imenovanje i na temelju ove Uredbe i na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. ima mogućnost podnijeti samo jedan zahtjev i podvrgnuti se samo jednom postupku ocjenjivanja za potrebe imenovanja na temelju ove Uredbe i na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. ako je relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju predviđena mogućnost podnošenja jednog zahtjeva i podvrgavanja jednom postupku ocjenjivanja.

Podnošenje jednog zahtjeva i podvrgavanje jednom postupku ocjenjivanja iz ovog stavka omogućuje se i prijavljenim tijelima koja su već imenovana na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. kad ta prijavljena tijela podnose zahtjev za imenovanje na

temelju ove Uredbe, pod uvjetom da je takav postupak predviđen relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju.

Mogućnošću podnošenja jednog zahtjeva i podvrgavanja jednom postupku ocjenjivanja izbjegavaju se nepotrebna udvostručavanja, nadopunjuju se postojeći postupci imenovanja na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. i osigurava se sukladnost sa zahtjevima za prijavljena tijela i na temelju ove Uredbe i na temelju relevantnog zakonodavstva Unije o usklađivanju.”;

(11) u članku 29. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Kad je riječ o prijavljenim tijelima koja su imenovana na temelju drugog zakonodavstva Unije o usklađivanju, svi dokumenti i potvrde povezani s tim imenovanjima mogu se, prema potrebi, upotrijebiti u postupku njihova imenovanja na temelju ove Uredbe kako bi se taj postupak ubrzao.

Prijavljena tijela koja su imenovana na temelju bilo kojeg zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. i koja podnose zahtjev za podvrgavanje jednom postupku ocjenjivanja u skladu s člankom 28. stavkom 8. podnose samo jedan zahtjev za ocjenjivanje tijelu koje provodi prijavljivanje imenovanom na temelju tog zakonodavstva Unije o usklađivanju.

Prijavljeno tijelo ažurira dokumentaciju iz stavaka 2. i 3. ovog članka u slučaju bilo kakvih relevantnih promjena kako bi tijelu odgovornom za prijavljena tijela omogućilo da prati i provjerava kontinuirano ispunjavanje svih zahtjeva utvrđenih u članku 31.”;

(12) u članku 30. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tijela koja provode prijavljivanje Komisiji i drugim državama članicama dostavljaju prijavu o svakom tijelu za ocjenjivanje sukladnosti iz stavka 1. na temelju popisa oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava iz Priloga XIV. te pomoću alata za elektroničko prijavljivanje koji je razvila i kojim upravlja Komisija.

Komisija je u skladu s člankom 97. ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene Priloga XIV. s obzirom na tehnički napredak, nova saznanja ili nove znanstvene dokaze dodavanjem nove oznake, kategorije ili vrste UI sustava na popis oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava, povlačenjem postojeće oznake, kategorije ili vrste UI sustava s tog popisa ili premještanjem oznake ili vrste UI sustava iz jedne kategorije u drugu.”;

(13) u članku 43. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Za visokorizične UI sustave obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. dobavljač sustava primjenjuje relevantni postupak ocjenjivanja sukladnosti kako je propisano relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju. Na te visokorizične UI sustave primjenjuju se zahtjevi utvrđeni u odjeljku 2. ovog poglavlja i dio su tog ocjenjivanja. Primjenjuje se i ocjenjivanje sustava upravljanja kvalitetom u skladu s člankom 17. i Prilogom VII.

Za potrebe tog ocjenjivanja sukladnosti prijavljena tijela koja su prijavljena na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. imaju ovlasti ocjenjivati sukladnost visokorizičnih UI sustava sa zahtjevima utvrđenima u odjeljku 2. pod uvjetom da je u kontekstu postupka prijavljivanja na temelju relevantnog zakonodavstva Unije o usklađivanju ocijenjeno ispunjavaju li dotična prijavljena tijela zahtjeve iz članka 31. stavaka 4., 5., 10. i 11. Ne dovodeći u pitanje članak 28., ta prijavljena tijela koja su prijavljena na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I. podnose zahtjev za imenovanje u skladu s odjeljkom 4. najkasnije [18 mjeseci od početka primjene ove Uredbe].

Ako je zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. proizvođaču proizvoda dana mogućnost da se izuzme iz ocjenjivanja sukladnosti koje provodi treća strana pod uvjetom da je taj proizvođač primijenio usklađene norme koje obuhvaćaju sve relevantne zahtjeve, taj proizvođač tu mogućnost može iskoristiti samo ako je primijenio i usklađene norme ili, ako je primjenjivo, zajedničke specifikacije iz članka 41., koje obuhvaćaju sve zahtjeve utvrđene u odjeljku 2. ovog poglavlja.

Ako je visokorizični UI sustav obuhvaćen i zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. i jednom od kategorija iz Priloga III., dobavljač sustava primjenjuje relevantni postupak ocjenjivanja sukladnosti kako se zahtijeva relevantnim zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I.”;

(14) u članku 49. stavak 2. briše se;

(15) u članku 50. stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Ured za umjetnu inteligenciju potiče i olakšava izradu kodeksâ prakse na razini Unije kako bi se olakšala djelotvorna provedba obveza u pogledu otkrivanja, obilježavanja i označavanja umjetno generiranog ili manipuliranog sadržaja. Komisija u skladu s postupkom utvrđenim u članku 56. stavku 6. prvom podstavku može ocijeniti poštuju li se ti kodeksi prakse na način koji omogućuje adekvatno ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 2. Ako smatra da kodeks nije adekvatan, Komisija može donositi provedbene akte o utvrđivanju zajedničkih pravila za provedbu tih obveza u skladu s postupkom ispitivanja utvrđenim u članku 98. stavku 2.”;

(16) u članku 56. stavku 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„6. Komisija i Vijeće za umjetnu inteligenciju redovito prate i ocjenjuju ostvarivanje ciljeva kodeksâ prakse od strane sudionika i njihov doprinos pravilnoj primjeni ove Uredbe. Komisija, uzimajući u najvećoj mogućoj mjeri u obzir mišljenje Vijeća za umjetnu inteligenciju, ocjenjuje obuhvaćaju li kodeksi prakse obveze iz članaka 53. i 55. te redovito prati i evaluira postizanje njihovih ciljeva. Komisija objavljuje svoju ocjenu adekvatnosti kodeksâ prakse.”;

(17) članak 57. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak 3.a:

- „3.a Ured za umjetnu inteligenciju također može uspostaviti regulatorno izolirano okruženje za umjetnu inteligenciju na razini Unije za UI sustave obuhvaćene člankom 75. stavkom 1. Takvo regulatorno izolirano okruženje za umjetnu inteligenciju realizira se u bliskoj suradnji s relevantnim nadležnim tijelima, posebno ako se u okviru regulatornog izoliranog okruženja za umjetnu inteligenciju nadzire usklađenost sa zakonodavstvom Unije koje nije ova Uredba, te se prioritetni pristup daje MSP-ovima.”;
- (b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:
- „5. Regulatorna izolirana okruženja za umjetnu inteligenciju uspostavljena na temelju ovog članka pružaju kontrolirano okruženje koje potiče inovacije i olakšava razvoj, treniranje, testiranje i validaciju inovativnih UI sustava tijekom ograničenog razdoblja prije njihova stavljanja na tržište ili u upotrebu u skladu s posebnim planom izoliranog okruženja dogovorenim između dobavljača ili potencijalnih dobavljača i nadležnog tijela, čime se osigurava uspostava odgovarajućih zaštitnih mjera. Takva izolirana okruženja mogu uključivati testiranje u stvarnim uvjetima pod nadzorom u izoliranom okruženju. Ako je primjenjivo, plan testiranja u stvarnim uvjetima integrira se u plan izoliranog okruženja u jednom dokumentu.”;
- (c) stavak 9. točka (e) zamjenjuje se sljedećim:
- „(e) olakšavanju i ubrzanju pristupa UI sustava tržištu Unije, posebno ako su njihovi dobavljači MPS-ovi i MSP-ovi, uključujući *start-up* poduzeća.”;
- (d) stavak 13. zamjenjuje se sljedećim:
- „13. Regulatorna izolirana okruženja za umjetnu inteligenciju dizajniraju se i realiziraju na takav način da se njima olakšava prekogranična suradnja među nacionalnim nadležnim tijelima.”;
- (e) stavak 14. zamjenjuje se sljedećim:
- „14. Nacionalna nadležna tijela koordiniraju svoje aktivnosti i surađuju u okviru Vijeća za umjetnu inteligenciju. Doprinose zajedničkoj uspostavi i radu regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju u raznim sektorima.”;
- (18) u članku 58. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
- „1. Kako bi se u Uniji izbjegla fragmentacija, Komisija donosi provedbene akte o utvrđivanju detaljnih aranžmana za uspostavu, razvoj, provedbu, rad, upravljanje i nadzor regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju. Ti provedbeni akti sadržavaju zajednička načela o sljedećim pitanjima:
- (a) kriterijima prihvatljivosti i odabira za sudjelovanje u regulatornom izoliranom okruženju za umjetnu inteligenciju;
- (b) postupcima za primjenu regulatornog izoliranog okruženja za umjetnu inteligenciju, sudjelovanje u njemu, njegovo praćenje, izlazak iz njega i njegovu obustavu, što uključuje plan izoliranog okruženja i završno izvješće;
- (c) uvjetima koji se primjenjuju na sudionike;

(d) detaljnim pravilima koja se primjenjuju na upravljanje regulatornim izoliranim okruženjima za umjetnu inteligenciju obuhvaćenima člankom 57., uključujući pravila o izvršavanju zadaća nadležnih tijela te koordinaciji i suradnji na nacionalnoj razini i razini EU-a.”;

(19) članak 60. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Testiranje visokorizičnih UI sustava u stvarnim uvjetima izvan regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju mogu provoditi dobavljači ili potencijalni dobavljači visokorizičnih UI sustava iz Priloga III. ili obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I. u skladu s ovim člankom i planom testiranja u stvarnim uvjetima iz ovog članka, ne dovodeći u pitanje zabrane na temelju članka 5.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Dobavljači ili potencijalni dobavljači mogu u bilo kojem trenutku prije stavljanja UI sustava na tržište ili u upotrebu u stvarnim uvjetima testirati visokorizične UI sustave iz Priloga III. ili obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku A Priloga I., samostalno ili u partnerstvu s jednim ili više subjekata koji uvode sustav ili potencijalnih subjekata koji uvode sustav.”;

(20) umeće se sljedeći članak 60 a:

„Članak 60.a

Testiranje visokorizičnih UI sustava obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I. u stvarnim uvjetima izvan regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju

1. Testiranje visokorizičnih UI sustava u stvarnim uvjetima izvan regulatornih izoliranih okruženja za umjetnu inteligenciju mogu provoditi dobavljači ili potencijalni dobavljači proizvoda koji se temelje na UI-ju i obuhvaćeni su zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I. u skladu s ovim člankom i dobrovoljnim sporazumom o testiranju u stvarnim uvjetima iz ovog članka, ne dovodeći u pitanje zabrane na temelju članka 5.
2. Dobrovoljni sporazum o testiranju u stvarnim uvjetima iz stavka 1. sklapa se u pisanom obliku između zainteresiranih država članica i Komisije. U njemu se utvrđuju zahtjevi za testiranje u stvarnim uvjetima tih proizvoda koji se temelje na UI-ju i obuhvaćeni su zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I.
3. Države članice, Komisija, tijela za nadzor tržišta i javna tijela odgovorna za upravljanje i rad infrastrukture i proizvoda obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I. surađuju blisko i u dobroj vjeri te uklanjaju sve praktične prepreke, među ostalim one povezane s postupovnim pravilima koja omogućuju pristup fizičkoj javnoj infrastrukturi kad je to potrebno za uspješnu provedbu dobrovoljnog sporazuma o testiranju u stvarnim uvjetima i testiranje proizvoda koji se temelje na UI-ju i obuhvaćeni su zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I.

4. Potpisnici dobrovoljnog sporazuma o testiranju u stvarnim uvjetima određuju uvjete testiranja u stvarnim uvjetima i utvrđuju pojednosti plana testiranja u stvarnim uvjetima za UI sustave obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u odjeljku B Priloga I.
5. Primjenjuje se članak 60. stavci 2., 5. i 9.”.
- (21) članak 63. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
- „1. MSP-ovi, uključujući *start-up* poduzeća, mogu određene elemente sustava upravljanja kvalitetom koji se zahtijeva člankom 17. ispuniti na pojednostavnjen način. U tu svrhu Komisija izrađuje smjernice o elementima sustava upravljanja kvalitetom koji se mogu ispuniti na pojednostavnjen način s obzirom na potrebe MSP-ova, a da se pritom ne utječe na razinu zaštite ili potrebu za ispunjavanjem zahtjeva u vezi s visokorizičnim UI sustavima.
- (22) članak 69. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:
- „2. Od država članica može se zahtijevati plaćanje naknada za savjete i potporu stručnjaka po stopi jednakoj naknadama koje plaća Komisija na temelju provedbenog akta iz članka 68. stavka 1.”;
- (b) stavak 3. briše se.
- (23) u članku 70. stavak 8. zamjenjuje se sljedećim:
- „8. Nacionalna nadležna tijela mogu pružiti smjernice i savjete o provedbi ove Uredbe, posebno MPS-ovima i MSP-ovima, uključujući *start-up* poduzeća, prema potrebi uzimajući u obzir smjernice i savjete Vijeća za umjetnu inteligenciju i Komisije. Ako nacionalna nadležna tijela namjeravaju pružiti smjernice i savjete u vezi s određenim UI sustavom u područjima obuhvaćenima drugim pravom Unije, prema potrebi se savjetuju s nacionalnim nadležnim tijelima na temelju tog prava Unije.”;
- (24) u članku 72. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:
- „3. Sustav praćenja nakon stavljanja na tržište temelji se na planu praćenja nakon stavljanja na tržište. Plan praćenja nakon stavljanja na tržište dio je tehničke dokumentacije iz Priloga IV. Komisija donosi smjernice o planu praćenja nakon stavljanja na tržište.”;
- (25) članak 75. mijenja se kako slijedi:
- (a) naslov članka 75. zamjenjuje se sljedećim:
- „**Nadzor tržišta, kontrola UI sustava i uzajamna pomoć**”;
- (b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
- „1. Ako se UI sustav temelji na UI modelu opće namjene, isključujući UI sustave povezane s proizvodima obuhvaćenima zakonodavstvom Unije o usklađivanju navedenim u Prilogu I., a taj model i taj sustav razvija isti dobavljač, Ured za umjetnu inteligenciju ima isključivu nadležnost za nadzor i izvršavanje obveza iz ove Uredbe u odnosu na taj sustav, u skladu sa zadaćama i odgovornostima koje je dodijelio tijelima za nadzor tržišta. Ured za umjetnu inteligenciju također ima isključivu nadležnost za nadzor i izvršavanje obveza na temelju ove Uredbe u odnosu na UI

sustave koji se smatraju kvalificiranom vrlo velikom internetskom platformom ili vrlo velikom internetskom tražilicom u smislu Uredbe (EU) 2022/2065 ili su u nju ugrađeni.

Pri obavljanju svojih nadzornih i izvršnih zadaća na temelju prvog podstavka Ured za umjetnu inteligenciju ima sve ovlasti tijela za nadzor tržišta predviđene u ovom odjeljku i u Uredbi (EU) 2019/1020. Ured za umjetnu inteligenciju ovlašten je za poduzimanje odgovarajućih mjera i donošenje odgovarajućih odluka u svrhu adekvatne provedbe svojih nadzornih i izvršnih ovlasti. Članak 14. Uredbe (EU) 2019/1020 primjenjuje se *mutatis mutandis*.

Tijela uključena u primjenu ove Uredbe aktivno surađuju u provedbi tih ovlasti, posebno ako se mjere izvršavanja trebaju poduzeti na području države članice.”;

(c) umeću se sljedeći stavci od 1.a do 1.c:

„1.a Komisija donosi provedbeni akt kako bi utvrdila izvršne ovlasti Ureda za umjetnu inteligenciju i postupke za njihovu provedbu, među ostalim ovlast za izricanje sankcija, kao što su novčane kazne ili druge administrativne sankcije, u skladu s uvjetima i gornjim granicama iz članka 99. u odnosu na UI sustave iz stavaka 1. i 1.a ovog članka za koje se utvrdi da nisu usklađeni s ovom Uredbom, u kontekstu njegovih zadaća praćenja i nadzora na temelju ovog članka.

1.b Članak 18. Uredbe (EU) 2019/1020 primjenjuje se *mutatis mutandis* na dobavljače UI sustava iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje specifičnija postupovna prava predviđena u ovoj Uredbi.

1.c Prije nego što se UI sustavi iz stavka 1. koji su klasificirani kao visokorizični i za koje ocjenjivanje sukladnosti provodi treća strana na temelju članka 43. stave na tržište ili u upotrebu, Komisija za takve sustave organizira i provodi ocjenjivanja sukladnosti i testiranja prije stavljanja na tržište. Tim se testiranjima i ocjenjivanjima provjerava ispunjavaju li ti sustavi relevantne zahtjeve iz ove Uredbe i mogu li se staviti na tržište ili u upotrebu u Uniji u skladu s ovom Uredbom. Komisija može provedbu tih testiranja ili ocjenjivanja povjeriti prijavljenim tijelima imenovanim na temelju ove Uredbe i u tom slučaju prijavljeno tijelo djeluje u ime Komisije. Članak 34. stavci 1. i 2. primjenjuju se *mutatis mutandis* na Komisiju pri provedbi njezinih ovlasti na temelju ovog stavka.

Naknade za aktivnosti testiranja i ocjenjivanja naplaćuju se dobavljaču visokorizičnog UI sustava koji je Komisiji podnio zahtjev za ocjenjivanje sukladnosti koje provodi treća strana. Troškove povezane s uslugama koje je Komisija povjerila prijavljenim tijelima u skladu s ovim člankom dobavljač plaća izravno prijavljenom tijelu.”;

(26) članak 77. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Ovlasti tijela nadležnih za zaštitu temeljnih prava i suradnja s tijelima za nadzor tržišta”;

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Nacionalna tijela javne vlasti ili javna tijela koja nadziru ili izvršavaju poštovanje obveza na temelju prava Unije o zaštiti temeljnih prava, uključujući pravo na nediskriminaciju, ovlaštena su od relevantnog tijela za nadzor tržišta zatražiti i pristupiti svim informacijama ili svojoj dokumentaciji izrađenoj ili vođenoj na temelju ove Uredbe na pristupačnom jeziku i u pristupačnom formatu kad je pristup tim informacijama ili dokumentaciji potreban za djelotvorno ispunjavanje njihovih mandata u granicama njihove jurisdikcije.”;

(c) umeću se sljedeći stavci 1.a i 1.b:

„1.a Pod uvjetima navedenima u ovom članku tijelo za nadzor tržišta relevantnom tijelu javne vlasti ili javnom tijelu iz stavka 1. odobrava pristup takvim informacijama ili dokumentaciji, među ostalim tako što će prema potrebi zatražiti te informacije ili dokumentaciju od dobavljača ili subjekta koji uvodi sustav.

1.b Tijela za nadzor tržišta i tijela javne vlasti ili javna tijela iz stavka 1. blisko surađuju i jedna drugima pružaju uzajamnu pomoć potrebnu za ispunjavanje njihovih mandata kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe i prava Unije o zaštiti temeljnih prava te pojednostavnili postupci. To prije svega uključuje razmjenu informacija kad je to potrebno za djelotvoran nadzor ili izvršavanje ove Uredbe i odgovarajućeg drugog zakonodavstva Unije.”;

(27) u članku 95. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Pri poticanju i olakšavanju izrade kodeksâ ponašanja Ured za umjetnu inteligenciju i države članice uzimaju u obzir posebne interese i potrebe MPS-ova i MSP-ova, uključujući *start-up* poduzeća.”;

(28) u članku 96. stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se kako slijedi:

Pri izdavanju takvih smjernica Komisija posebnu pozornost posvećuje potrebama MPS-ova i MSP-ova, uključujući *start-up* poduzeća, lokalnih tijela javne vlasti i sektora za koje postoji najveća vjerojatnost da će ova Uredba na njih utjecati.”;

(29) članak 99. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. U skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi, države članice utvrđuju pravila o sankcijama i drugim mjerama izvršavanja, koje također mogu uključivati upozorenja i nenovčane mjere, koje se primjenjuju na povrede ove Uredbe od strane operaterâ te poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove pravilne i djelotvorne provedbe, uzimajući pritom u obzir smjernice koje je Komisija izdala u skladu s člankom 96. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Pri izricanju sankcija države članice uzimaju u obzir interese MPS-ova i MSP-ova, uključujući *start-up* poduzeća, i njihovu gospodarsku održivost.”;

(b) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. U slučaju MPS-ova i MSP-ova, uključujući *start-up* poduzeća, maksimalna visina svake novčane kazne iz ovog članka odgovara postotku ili iznosu iz stavaka 3., 4. i 5., ovisno o tome koji je od ta dva iznosa manji.”;

(30) članak 111. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ne dovodeći u pitanje primjenu članka 5. kako je predviđena u članku 113. trećem stavku točki (a), ova se Uredba primjenjuje na operatere visokorizičnih UI sustava, osim sustava iz stavka 1. ovog članka, koji su stavljeni na tržište ili u upotrebu prije datuma početka primjene poglavlja III. i odgovarajućih obveza iz članka 113. samo ako se nakon tog datuma znatno promijeni dizajn tih sustava. U svakom slučaju, dobavljači visokorizičnih UI sustava i subjekti koji ih uvode, koji su namijenjeni korištenju od strane tijela javne vlasti, poduzimaju potrebne korake kako bi ispunili zahtjeve i obveze utvrđene u ovoj Uredbi do 2. kolovoza 2030.”;

(b) dodaje se sljedeći stavak 4.:

„4. Dobavljači UI sustava, uključujući UI sustave opće namjene, koji generiraju sintetički audiosadržaj, slikovni sadržaj, videosadržaj ili tekstovni sadržaj i koji su stavljeni na tržište prije 2. kolovoza 2026. poduzimaju potrebne korake kako bi ispunili obveze iz članka 50. stavka 2. do 2. veljače 2027.”;

(31) Članak 113. mijenja se kako slijedi:

(a) u trećem stavku dodaje se točka (d):

„(d) poglavlje III. odjeljci 1., 2. i 3. počinju se primjenjivati nakon donošenja odluke Komisije kojom se potvrđuje da su dostupne odgovarajuće mjere za potporu usklađenosti s poglavljem III., i to od sljedećih datuma:

i. šest mjeseci nakon donošenja te odluke kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 2. i Prilogom III.; i

ii. 12 mjeseci nakon donošenja te odluke kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 1. i Prilogom I.

U slučaju nedonošenja odluke u smislu prvog podstavka ili u slučaju da datumi navedeni u nastavku prethode datumima koji slijede nakon donošenja te odluke, poglavlje III. odjeljci 1., 2. i 3. primjenjuju se:

i. od 2. prosinca 2027. kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 2. i Prilogom III.; i

ii. od 2. kolovoza 2028. kad je riječ o UI sustavima koji su klasificirani kao visokorizični u skladu s člankom 6. stavkom 1. i Prilogom III.”;

(b) u trećem stavku dodaje se točka (e):

„(e) članci od 102. do 110. primjenjuju se od [datum početka primjene ove Uredbe].”;

(32) u Prilogu VIII. briše se odjeljak B;

(33) dodaje se sljedeći Prilog XIV.:

„Prilog XIV.

Popis oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava namijenjen određivanju opsega imenovanja prijavljenih tijela za potrebe postupka prijavljivanja iz članka 30.

1. Uvod

Za ocjenjivanje sukladnosti visokorizičnih UI sustava na temelju ove Uredbe može biti potrebno sudjelovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Samo tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su imenovana na temelju ove Uredbe mogu provoditi ocjenjivanja sukladnosti, i to samo za aktivnosti povezane s dotičnim vrstama UI sustava. Popis oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava služi za određivanje opsega imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti prijavljenih na temelju članka 30. ove Uredbe.

2. Popis oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava

1. **UI sustavi na koje se primjenjuje Prilog I. Aktu o UI-ju**

Oznaka za potrebe Akta o UI-ju	
AIP 0101	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 1. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0102	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 2. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0103	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 3. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0104	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 4. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0105	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 5. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0106	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 6. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0107	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 7. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0108	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 8. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0109	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 9. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0110	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 10. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju

	o UI-ju
AIP 0111	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 11. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju
AIP 0112	UI sustavi na koje se primjenjuje točka 12. odjeljka A Priloga I. Aktu o UI-ju

2. UI sustavi na koje se primjenjuje točka 1. Priloga III. Aktu o UI-ju

Oznaka za potrebe Akta o UI-ju	
AIB 0201	Sustavi za daljinsku biometrijsku identifikaciju iz točke 1. podtočke (a) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti institucije, tijela, uredi ili agencije Unije
AIB 0202	UI sustavi za biometrijsku kategorizaciju iz točke 1. podtočke (b) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti institucije, tijela, uredi ili agencije Unije
AIB 0203	UI sustavi za prepoznavanje emocija iz točke 1. podtočke (c) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti institucije, tijela, uredi ili agencije Unije
AIB 0204	Sustavi za daljinsku biometrijsku identifikaciju iz točke 1. podtočke (a) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti tijela kaznenog progona, tijela za imigraciju ili tijela za azil
AIB 0205	UI sustavi za biometrijsku kategorizaciju iz točke 1. podtočke (b) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti tijela kaznenog progona, tijela za imigraciju ili tijela za azil
AIB 0206	UI sustavi za prepoznavanje emocija iz točke 1. podtočke (c) Priloga III. Aktu o UI-ju koje u upotrebu namjeravaju staviti tijela kaznenog progona, tijela za imigraciju ili tijela za azil
AIB 0207	Sustavi za daljinsku biometrijsku identifikaciju iz točke 1. podtočke (a) Priloga III. Aktu o UI-ju (općenito)
AIB 0208	UI sustavi za biometrijsku kategorizaciju iz točke 1. podtočke (b) Priloga III. Aktu o UI-ju (općenito)
AIB 0209	UI sustavi za prepoznavanje emocija iz točke 1. podtočke (c) Priloga III. Aktu o UI-ju (općenito)

3. Oznake specifične za UI tehnologiju

a) Simbolički UI, stručni sustavi i matematička optimizacija

Oznaka za	
------------------	--

potrebe Akta o UI-ju	
AIH 0101	UI sustavi temeljeni na logici i znanju koji izvode zaključke iz kodiranog znanja ili simboličkog prikaza, stručni sustavi
AIH 0102	UI sustavi temeljeni na logici, osim osnovne obrade podataka

b) Strojno učenje, osim UI-ja opće namjene i jednomodalnog generativnog UI-ja

Oznaka za potrebe Akta o UI-ju	
AIH 0201	UI sustavi koji obrađuju strukturirane podatke
AIH 0202	UI sustavi koji obrađuju signalne i zvučne podatke
AIH 0203	UI sustavi koji obrađuju tekstualne podatke
AIH 0204	UI sustavi koji obrađuju slike i videozapise
AIH 0205	UI sustavi koji uče iz svojeg okruženja, osim agentskog UI-ja

c) UI sustavi temeljeni na UI-ju opće namjene ili jednomodalnom generativnom UI-ju

Oznaka za potrebe Akta o UI-ju	
AIH 0301	Jednomodalni generativni UI sustavi
AIH 0302	Multimodalni generativni UI sustavi, uključujući UI sustave temeljene na UI modelima opće namjene

d) Agentski UI

Oznaka za potrebe Akta o UI-ju	
AIH 0401	Agentski UI

3. Zahtjev za imenovanje

Pri navođenju vrsta UI sustava u zahtjevu za imenovanje iz članka 29. ove Uredbe tijela za ocjenjivanje sukladnosti koriste popise oznaka, kategorija i pripadajućih vrsta UI sustava iz ovog Priloga.”.

Članak 2.

Izmjene Uredbe (EU) 2018/1139

Uredba (EU) 2018/1139 mijenja se kako slijedi:

- (1) U članku 27. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Na dovodeći u pitanje stavak 2., pri donošenju provedbenih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;
- (2) u članku 31. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., pri donošenju provedbenih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;
- (3) u članku 32. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Pri donošenju delegiranih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća (*) u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;
- (4) u članku 36. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., pri donošenju provedbenih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;
- (5) u članku 39. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Pri donošenju delegiranih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;
- (6) u članku 50. dodaje se sljedeći stavak:

---

¹⁴ Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji) (SL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

„3. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., pri donošenju provedbenih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;

(7) u članku 53. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Na dovodeći u pitanje stavak 2., pri donošenju provedbenih akata na temelju stavka 1. o sustavima umjetne inteligencije koji su sigurnosne komponente u smislu Uredbe (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća u obzir se uzimaju zahtjevi iz poglavlja III. odjeljka 2. te uredbe.”;

Članak 3.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Opći ciljevi	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultati i učinak	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.....	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2024/1689 i (EU) 2018/1139 u pogledu pojednostavnjenja provedbe usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Digitalni omnibus o umjetnoj inteligenciji)

1.2. Predmetna područja politike

Komunikacijske mreže, sadržaji i tehnologije

Unutarnje tržište, industrija, poduzetništvo te mali i srednji poduzetnici

Utjecaj na proračun proizlazi iz novih zadaća povjerenih Uredu za umjetnu inteligenciju.

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

1. Poboljšati praćenje i nadzor određenih kategorija UI sustava koje provodi Ured za umjetnu inteligenciju.

2. Olakšati razvoj i testiranje inovativnih UI sustava pod strogim regulatornim nadzorom na razini EU-a prije stavljanja tih sustava na tržište ili u upotrebu.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

Poboljšati upravljanje i djelotvorno izvršavanje pravila iz Akta o UI-ju koja se odnose na UI sustave jačanjem primjenjivih ovlasti i unapređenjem primjenjivih postupaka te osiguravanjem novih resursa za Ured za umjetnu inteligenciju koji je zadužen za izvršavanje.

Specifični cilj br. 2

Omogućiti uspostavu izoliranog okruženja na razini EU-a radi provedbe prekograničnih aktivnosti i testiranja.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Dobavljači UI-ja trebali bi imati koristi od centraliziranog upravljanja i pristupa izoliranom okruženju na razini EU-a za određene kategorije UI sustava, što omogućuje izbjegavanje udvostručavanja postupaka i troškova.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Pokazatelj 1

Broj UI sustava obuhvaćenih zadaćama praćenja i nadzora koje će obavljati Ured za umjetnu inteligenciju.

Pokazatelj 2

Broj dobavljača i potencijalnih dobavljača koji traže pristup izoliranom okruženju na razini EU-a.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja²⁶
- produljenje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. *Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

Dodatne elemente relevantne za poboljšanje strukture upravljanja Ureda za umjetnu inteligenciju trebalo bi uspostaviti prije početka primjene odredaba koje se primjenjuju na UI sustave.

Očekuje se da će prvo izolirano okruženje na razini EU-a postati operativno 2028., no određene važne pojedinosti o uspostavi trebalo bi utvrditi unaprijed.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Ured za umjetnu inteligenciju bit će ovlašten za praćenje i nadzor usklađenosti svih UI sustava koji se temelje na UI modelima opće namjene, ako model i sustav razvija isti dobavljač, i svih UI sustava koji se smatraju odnosno ugrađeni su u vrlo velike internetske platforme ili tražilice, čak i ako su dobavljači sustava i UI modela opće namjene različiti. Zadaće koje bi Ured za umjetnu inteligenciju trebao obavljati u odnosu na taj širok raspon UI sustava uključuju traženje punog pristupa dokumentaciji, skupovima podataka za treniranje/validaciju/testiranje i, prema potrebi, izvornom kodu visokorizičnog UI sustava, nadzor testiranja u stvarnim uvjetima, utvrđivanje i evaluaciju rizika, postupanje u slučaju ozbiljnih incidenata, poduzimanje preventivnih i korektivnih mjera uz istodobno osiguravanje suradnje s nacionalnim tijelima za nadzor tržišta, postupanje s UI sustavima koje dobavljač nije klasificirao kao visokorizične, rješavanje pritužbi zbog neusklađenosti i izricanje sankcija. Osim toga, kako bi se omogućio pristup tržištu UI sustavima koji su obuhvaćeni područjem primjene ove odredbe i čiju sukladnost prije stavljanja na tržište ocjenjuje treća strana u skladu s Aktom o UI-ju, tijelo odgovorno za provedbu ocjenjivanja sukladnosti bit će Ured za umjetnu inteligenciju. Za sve te radnje potrebno je osigurati resurse, razviti i provesti niz postupaka izvršavanja te omogućiti odgovarajuću tehničku potporu za ocjenjivanje i evaluaciju sustava.

Uloga Ureda za umjetnu inteligenciju u osiguravanju usklađenosti podrazumijevala bi i ostvarivanje sinergija s evaluacijom UI modela opće namjene, koje bi dovele do općeg unapređenja evaluacija modela i sustava koje osigurava isti dobavljač. To bi

²⁶

U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

omogućilo sveobuhvatnije razumijevanje UI sustava i s njima povezanih rizika te djelotvornije praćenje i izvršavanje. Ured za umjetnu inteligenciju morat će uzeti u obzir i jedinstvene situacije povezane s agentskim UI-jem, koji može djelovati samostalno i donositi odluke koje mogu imati znatne posljedice, te će morati izraditi strategije za uklanjanje tih rizika u skladu s politikama Komisije.

Poboljšanje strukture upravljanja Ureda za umjetnu inteligenciju dovelo bi do brojnih koristi za reguliranje UI sustava u EU-u. Među glavnim su prednostima dosljednost i usklađenost u primjeni Akta o UI-ju u cijelom EU-u koje bi se time zajamčile. Povjerenjem nadzora provedbe Akta o UI-ju u odnosu na određene kategorije UI sustava jednom tijelu znatno bi se smanjio rizik od proturječnih tumačenja i odluka, što bi poduzećima koja posluju u EU-u pružilo jasnoću i sigurnost.

Osim toga, na taj bi se način pojednostavnilo regulatorno okruženje za poduzeća jer bi ona trebala komunicirati sa samo jednim regulatornim tijelom umjesto s više nacionalnih tijela. To bi dovelo do smanjenja složenosti i administrativnog opterećenja povezanih sa snalaženjem u raznim regulatornim okvirima te bi se poduzeća mogla usredotočiti na inovacije i rast. Takav centralizirani pristup omogućio bi i razvoj specijaliziranog stručnog znanja u području UI sustava i UI modela opće namjene unutar Komisije, što bi omogućilo djelotvornije praćenje i izvršavanje Akta o UI-ju.

Tim bi se pristupom izbjegle različite nacionalne mjere izvršavanja za predmetne UI sustave koje bi mogle dovesti do fragmentacije unutarnjeg tržišta i smanjiti pravnu sigurnost za operatere. Na taj bi se način otklonile i poteškoće na koje nailaze države članice pri osiguravanju specijaliziranih ljudskih resursa za njihova tijela odgovorna za provedbu Akta o UI-ju i nadzor UI sustava na njihovu državnom području. Centralizacija ovlasti tijela za nadzor tržišta u okviru Ureda za umjetnu inteligenciju omogućila bi Uredu da preuzme odgovornost za evaluaciju i praćenje složenih UI sustava koje osigurava isti dobavljač modela te UI sustava koji se smatraju platformama odnosno ugrađeni su u njih, što bi smanjilo opterećenje za nacionalna tijela. Na taj bi se način iskoristilo postojeće stručno znanje Ureda za umjetnu inteligenciju u području evaluacije UI modela opće namjene i praćenja njihove usklađenosti, što bi dovelo do jedinstvene koncentracije specijaliziranog znanja i sposobnosti. Zbog toga bi Ured za umjetnu inteligenciju bio u dobrom položaju za provedbu dosljednog i djelotvornog nadzora, ali i za pružanje potpore državama članicama u njihovu radu na provedbi Akta o UI-ju i postizanju usklađenog regulatornog okruženja u cijelom EU-u. Budući da bi Ured za umjetnu inteligenciju obavljao te dodatne zadaće, nacionalna tijela mogla bi posvetiti veću pozornost svojim mjerama izvršavanja na temelju Akta o UI-ju, što bi omogućilo učinkovitiju raspodjelu resursa i djelotvorniju provedbu Akta o UI-ju u cijelom EU-u.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Vrijedno iskustvo koje je Europska komisija stekla u okviru izvršavanja Akta o digitalnim uslugama može se primijeniti i na izvršavanje Akta o UI-ju. Konkretno, relevantne elemente u tom kontekstu čine uspostava pouzdanog i transparentnog okvira za izvršavanje kojim se utvrđuju jasni postupci za istragu i postupanje u slučaju povreda Akta o digitalnim uslugama te bliska suradnja s nacionalnim tijelima radi koordinacije mjera izvršavanja i osiguravanja njihove djelotvornosti.

Iskustvo Komisije s izvršavanjem Akta o digitalnim uslugama pokazalo je da taj pristup može biti učinkovit u promicanju usklađenosti i zaštiti prava korisnika. Na primjer, Komisija je već poduzela mjere protiv nekoliko internetskih platformi zbog

povreda Akta o digitalnim uslugama te je surađivala s nacionalnim tijelima na izradi smjernica i primjera dobre prakse u postizanju usklađenosti.

Na temelju iskustava stečenih u okviru izvršavanja Akta o digitalnim uslugama Komisija može izraditi učinkovit okvir za izvršavanje Akta o UI-ju kojim se promiče usklađenost i doprinosi stvaranju pouzdanog i inovativnog UI ekosustava u EU-u. To će uključivati jačanje uloge Ureda za umjetnu inteligenciju u izvršavanju, i to tako da će Ured na odgovarajući način pratiti i nadzirati određene kategorije UI sustava te blisko surađivati s nacionalnim tijelima kako bi se zajamčilo dosljedno i djelotvorno izvršavanje Akta o UI-ju.

Mogućnost uspostave izoliranog okruženja na razini EU-a trebalo bi promatrati kao dopunu izoliranih okruženja uspostavljenih na nacionalnoj razini te bi tu mogućnost trebalo iskoristiti za olakšavanje prekogranične suradnje nacionalnih nadležnih tijela.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Izmjene Akta o UI-ju predložene u okviru ove inicijative dovele bi do znatnog povećanja broja UI sustava koje prati i nadzire Ured za umjetnu inteligenciju te do odgovarajućeg povećanja broja sustava koji bi mogli ispunjavati uvjete za sudjelovanje u izoliranom okruženju na razini EU-a. Kako bi se učinkovito upravljalo tim širenjem, važno je ojačati europsku regulatornu i koordinacijsku funkciju, kako je predloženo u ovoj inicijativi. To bi jačanje omogućilo Uredu za umjetnu inteligenciju da učinkovito nadzire sve veći broj UI sustava, osigura usklađenost s regulatornim okvirom i stvori poticajno okruženje za inovacije i testiranje u izoliranom okruženju na razini EU-a.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Ured za umjetnu inteligenciju pokušat će preraspodijeliti dio dodijeljenog osoblja, ali bi to mogao učiniti samo u ograničenoj mjeri (15 EPRV-a) jer je osoblje trenutačno u potpunosti raspoređeno na zadaće izravno povezane s pravodobnom i pravilnom provedbom Akta o UI-ju. Za djelotvorno obavljanje novih zadaća povezanih s izvršavanjem bit će potrebni novi resursi (prema procjeni, 38 dodatnih EPRV-a).

Naime, Ured za umjetnu inteligenciju planira utvrditi koji bi članovi osoblja s pravnim i postupovnim stručnim znanjem mogli sudjelovati u obavljanju novih zadaća povezanih s izvršavanjem. U ovom se trenutku procjenjuje da se u tu svrhu može preraspodijeliti oko pet članova ugovornog osoblja s relevantnim profilima.

Osim toga, Ured za umjetnu inteligenciju nastojat će preraspodijeliti pet dužnosnika.

Ured za umjetnu inteligenciju predviđa da će izolirano okruženje na razini EU-a za UI sustave koje on prati postati potpuno operativno 2028., što će omogućiti preraspodjelu tri člana ugovornog osoblja koji su potrebni za uspostavu i rad izoliranog okruženja. Taj postupni pristup omogućio bi postizanje potpunog operativnog kapaciteta izoliranog okruženja do 2028., a istodobno bi Uredu za umjetnu inteligenciju ostavio dovoljno vremena da utvrdi najprikladnije osoblje za obavljanje te zadaće i pobrine se za pravilno upravljanje projektima kako bi se olakšali razvoj, treniranje, testiranje i validacija inovativnih UI sustava.

Osim toga, Ured za umjetnu inteligenciju istražiti će mogućnosti za proširenje područja primjene informatičkih alata (trenutačno uglavnom u fazi razvoja ili fazi

koja prethodi stavljanju u upotrebu) koji doprinose provedbi Akta o UI-ju na način da se mogu koristiti i za relevantne nove aktivnosti izvršavanja (tj. obrada predmeta, registar UI sustava, praćenje i izvješćivanje, razmjena informacija s tijelima). Za upravljanje tim informatičkim alatima preraspodijelit će se dva EPRV-a informatičkih i administrativnih profila. Tako bi se djelomično pokrile potrebe za upravljanjem povezane s novim zadaćama.

Te mjere preraspodjele i sinergije općenito će pomoći u odgovaranju na dio potreba za osobljem za nove zadaće povezane s izvršavanjem, dok će za osiguravanje djelotvorne provedbe Akta o UI-ju biti potrebni dodatni resursi.

Dodatno osoblje financirat će se potporom iz programa Digitalna Europa s obzirom na to da ciljevi predloženih izmjena izravno doprinose jednom od ključnih ciljeva programa Digitalna Europa, odnosno ubrzavanju razvoja i uvođenja UI-ja u Europi.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

Ograničeno trajanje

- na snazi od [DD. MM.] GGGG. do [DD. MM.] GGGG.
- financijski učinak od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za plaćanje

Neograničeno trajanje

- početna provedba od 2026. do 2027.,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna

Izravno upravljanje Komisije

- preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- preko izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- tijelima javnog prava
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Poboljšane odredbe preispitat će se i evaluirati zajedno s cjelokupnim Aktom o UI-ju u kolovozu 2029. Komisija će podnijeti izvješće o rezultatima evaluacije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Uredbom se jača europska politika u pogledu usklađenih pravila za dobavljanje UI sustava na unutarnjem tržištu i istodobno se osigurava poštovanje sigurnosti i temeljnih prava. Pojednostavnjenim nadzorom koji provodi jedno tijelo jamči se dosljednost u prekograničnoj primjeni obveza iz ove Uredbe.

Kako bi mogle obavljati te nove zadaće, službama Komisije potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva. Procjenjuje se da su za izvršavanje nove uredbe potrebna 53 EPRV-a.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje

Rizici odgovaraju uobičajenim rizicima do kojih dolazi u radu Komisije i na odgovarajući su način obuhvaćeni postojećim postupcima za smanjenje uobičajenih rizika.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

S obzirom na nisku vrijednost transakcija (npr. nadoknada putnih troškova izaslaniku za sastanak), čini se da su standardni postupci kontrole dostatni za rashode za sastanke.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevара.

Postojećim mjerama za sprečavanje prijevара za koje je nadležna Komisija pokrit će se dodatna odobrena sredstva potrebna za ovu Uredbu.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ²⁷	zemalja EFTA-e ²⁸	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ²⁹	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
7	20 02 06 administrativni rashodi	Nedif.	Broj			
1	02 04 03 program Digitalna Europa, umjetna inteligencija	Dif.	DA	NE	☐ Da	NE
1	02 01 30 01 rashodi za potporu programu Digitalna Europa	Nedif.	☐ Da		☐ Da	

---

²⁷ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

²⁸ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

²⁹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

[

U milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		1							
Glavna uprava: CNECT				Godina	Godina	Godina	Godina	Nakon 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
				2024.	2025.	2026.	2027.	Nakon 2027.	
Proračunska linija 02 04 03		Obveze	(1a)			0,500 ³⁰	0,500 ³¹		1,000
		Plaćanja	(2a)				0,500	0,500	1,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe									

³⁰ Ta su sredstva već predviđena za Ured za umjetnu inteligenciju u programu rada programa Digitalna Europa za razdoblje 2026. – 2027.

³¹ Ta su sredstva već predviđena za Ured za umjetnu inteligenciju u programu rada programa Digitalna Europa za razdoblje 2026. – 2027.

Proračunska linija 02 01 30 01		(3)			2,642 ³²	6,283 ³³	7,283	8,925
UKUPNA odobrena sredstva za GU CNECT	Obveze	=1a+1b+3			3,142	6,783	7,283	9,925
	Plaćanja	=2a+2b+3			2,642	6,783	7,783	9,925

UKUPNO			Godina	Godina	Godina	Godina	Nakon 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	Nakon 2027.	
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe								
Proračunska linija 02 04 03	Obveze	(1a)			0,500 ³⁴	0,500 ³⁵		1,000
	Plaćanja	(2a)				0,500	0,500	1,000

³² Ta sredstva odgovaraju [48] dodatnih EPRV-a za šest mjeseci [(43 člana ugovornog osoblja i pet upućenih nacionalnih stručnjaka)], **pri čemu je osnovna vrijednost broj osoblja dogovoren u kontekstu proračunskog postupka za 2026.** Sredstva će se preraspodijeliti u administrativnu omotnicu programa Digitalna Europa kako bi se pokrili dodatni troškovi.

³³ Iznos će se za 2027. preraspodijeliti iz 02 04 03 (specifični cilj 2 – umjetna inteligencija); zahtjev će se unijeti u proračunski postupak za 2027.

³⁴ Ta su sredstva već predviđena za Ured za umjetnu inteligenciju u programu rada programa Digitalna Europa za razdoblje 2026. – 2027.

³⁵ Ta su sredstva već predviđena za Ured za umjetnu inteligenciju u programu rada programa Digitalna Europa za razdoblje 2026. – 2027.

Proračunska linija 02 01 30 01		(3)			2,642 ³⁶	6,283 ³⁷	7,283	8,925
UKUPNA odobrena sredstva za GU CNECT	Obveze	=1a+1b+3			3,142	6,783	7,283	9,925
	Plaćanja	=2a+2b+3			2,642	6,783	7,783	9,925

]

[

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
Glavna uprava: CNECT							
• Ljudski resursi					0,940	0,940	1,880
• Ostali administrativni rashodi					0,025	0,025	0,050
UKUPNO GU CNECT	Odobrena sredstva				0,965	0,965	1,930

³⁶ Ta sredstva odgovaraju 48 dodatnih EPRV-a za šest mjeseci (43 člana ugovornog osoblja i pet upućenih nacionalnih stručnjaka), **pri čemu je osnovna vrijednost broj osoblja dogovoren u kontekstu proračunskog postupka za 2026.** Sredstva će se preraspodijeliti u administrativnu omotnicu programa Digitalna Europa kako bi se pokrili dodatni troškovi.

³⁷ Iznos će se za 2027. preraspodijeliti iz 02 04 03 (specifični cilj 2 – umjetna inteligencija); zahtjev će se unijeti u proračunski postupak za 2027.

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira

(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)

0,965   0,965   1,930

U milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Nakon 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 7.	Obveze			4,107	7,748	8,248	11,855
	Plaćanja			3,607	7,748	8,748	11,855
višegodišnjeg financijskog okvira							

]

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja ↓			Godina 2024.		Godina 2025.		Godina 2026.		Godina 2027.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)				UKUPNO					
	OSTVARENJA																			
	Vrsta ³⁸	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak

³⁸ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

SPECIFIČNI CILJ br. 1 ³⁹ ...																	
– Ostvarenje																	
– Ostvarenje																	
– Ostvarenje																	
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																	
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																	
– Ostvarenje																	
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																	
UKUPNO																	

---

³⁹ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

[

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7.					
Ljudski resursi			0,940	0,940	1,880
Ostali administrativni rashodi			0,025	0,025	0,050
Meduzbroj za NASLOV 7.			0,965	0,965	1,930
Izvan NASLOVA 7.					
Ljudski resursi			2,429	4,858	7,287
Ostali administrativni rashodi			0,213	1,425	1,638
Meduzbroj izvan NASLOVA 7.			2,642	6,283	8,925

]

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. *Financirano iz izglasanog proračuna*

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)

[

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)				
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	5	5
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)				
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)	0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu – u sjedištu	0	0	0	0
[XX 01 YY YY] – u delegacijama EU-a	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – neizravno istraživanje)	0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, UNS – izravno istraživanje)	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7.	0	0	0	0
Druge proračunske linije (02 01 30 01) – izvan naslova 7.	0	0	48	48
UKUPNO	0	0	53	53

]

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

Sadašnje osoblje

Dodatno osoblje*

službi Komisije

	Financira se u okviru naslova 7. ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta 5 prema planu radnih mjesta		Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje 10 (UO, UNS, UsO)		38	

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Jačanje centraliziranog nadzora koji provodi Ured za umjetnu inteligenciju dovest će do znatnog povećanja broja UI sustava. Te zadaće ne može obavljati postojeće osoblje, koje je dovoljno samo za trenutačni opseg nadzora.
Vanjsko osoblje	

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 6. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPN O VFO
--	--------	--------	--------	--------	-------------

	2024.	2025.	2026.	2027.	2021. – 2027.
NASLOV 7.					
Rashodi za IT (institucijski)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7.					
Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

Iznosi će se preraspodijeliti iz 02 01 30 01 – Rashodi za potporu programu Digitalna Europa za 2026. i iz 02 04 03 (specifični cilj 2 – umjetna inteligencija) za 2027.

- zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

- ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju
- predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Ukupno

Tijelo koje sudjeluje u financiranju					
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva					

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
  - na vlastita sredstva
  - na ostale prihode
  - navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁴⁰			
		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Članak					

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

⁴⁰ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

4. DIGITALNI ASPEKTI

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

Upućivanje na zahtjev	Opis zahtjeva	Dionici na koje zahtjev utječe ili na koje se odnosi	Opći procesi	Kategorije
Članak 1. stavak 5.	Umetanje članka 4.a: Omogućivanje, pod određenim uvjetima, dobavljačima UI sustava i UI modela i subjektima koji ih uvode da iznimno obrađuju posebne kategorije osobnih podataka u mjeri u kojoj je to potrebno u svrhu osiguravanja otkrivanja i ispravljanja pristranosti.	Dobavljači UI sustava i UI modela i subjekti koji ih uvode Dotični ispitanici	Obrada podataka	Podaci
Članak 1. stavak 8.	Izmjena članka 11. stavka 1. drugog podstavka: Odnosi se na tehničku dokumentaciju visokorizičnih UI sustava koja se sastavlja prije njihova stavljanja na tržište ili u upotrebu. MSP-ovima i MPS-ovima se u kontekstu tog pružanja informacija daju određene regulatorne povlastice.	Dobavljači visokorizičnih UI sustava (uključujući MPS-ove i MSP-ove) Nacionalna nadležna tijela Prijavljena tijela Europska komisija	Tehnička dokumentacija	Podaci
Članak 1. stavak 10.	Izmjena članka 28., umetanje stavka 1.a: Tijelima za ocjenjivanje sukladnosti koja podnesu zahtjev za imenovanje može se ponuditi mogućnost podnošenja samo jednog zahtjeva i podvrgavanja samo jednom	Tijela za ocjenjivanje sukladnosti Tijela koja provode prijavljivanje	Podnošenje prijave	Podaci

	postupku ocjenjivanja.			
Članak 1. stavak 11.	Izmjena članka 29. stavka 4.: Prijavljena tijela koja podnesu zahtjev za podvrgavanje jednom postupku ocjenjivanja podnose samo jedan zahtjev tijelu koje provodi prijavljivanje. Prijavljeno tijelo ažurira dokumentaciju u slučaju bilo kakvih relevantnih promjena.	Prijavljena tijela Tijelo koje provodi prijavljivanje	Podnošenje prijave	Podaci
Članak 1. stavak 16.	Izmjena članka 56. stavka 6.: Komisija objavljuje svoje ocjene adekvatnosti kodeksâ prakse.	Europska komisija	Objava ocjene	Podaci
Članak 1. stavak 26.	Izmjena članka 77.: <ul style="list-style-type: none"> • Stavak 1.: Nacionalna tijela javne vlasti / javna tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza na temelju prava EU-a o zaštiti temeljnih prava mogu podnijeti obrazložen zahtjev i pristupiti svim informacijama/dokumentaciji relevantnog tijela za nadzor tržišta. • Stavak 1.a: Tijelo za nadzor tržišta odobrava pristup i, prema potrebi, traži informacije od dobavljača / subjekta koji uvodi sustav. 	Nacionalna tijela javne vlasti / javna tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza na temelju prava EU-a o zaštiti temeljnih prava Tijela za nadzor tržišta Dobavljači UI sustava / subjekti koji uvode UI sustave	Razmjena informacija	Podaci

	<ul style="list-style-type: none"> • Stavak 1.b: Kad je to potrebno, prethodno navedena tijela za nadzor tržišta i tijela javne vlasti / javna tijela razmjenjuju informacije. 			
--	--	--	--	--

4.2. Podaci

Opći opis relevantnih podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na zahtjeve	Norma i/ili specifikacija (ako je primjenjivo)
Posebne kategorije osobnih podataka (ako je obrada potrebna za otkrivanje/ispravljanje pristranosti)	Članak 1. stavak 5.	//
Tehnička dokumentacija visokorizičnih UI sustava	Članak 1. stavak 8.	Tehnička dokumentacija sadržava barem elemente utvrđene u Prilogu IV. Akta o UI-ju. Komisija utvrđuje pojednostavnjeni obrazac za tehničku dokumentaciju namijenjen MPS-ovima i MSP-ovima.
Zahtjevi tijela za ocjenjivanje sukladnosti za imenovanje	Članak 1. stavak 10.	//
Zahtjevi tijela za ocjenjivanje sukladnosti za prijavljivanje	Članak 1. stavak 11.	Prijavljeno tijelo ažurira relevantnu dokumentaciju u slučaju bilo kakvih relevantnih promjena.
Komisijina ocjena adekvatnosti kodeksâ prakse	Članak 1. stavak 16.	//

Zahtjev za pristup informacijama o UI sustavima	Članak 1. stavak 26.	//
Informacije ili dokumentacija koje zatraže nacionalna tijela javne vlasti / javna tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza povezanih s temeljnim pravima	Članak 1. stavak 26.	Pružaju se na pristupačnom jeziku i u pristupačnom formatu.

Usklađenost s Europskom strategijom za podatke

Objasniti kako su zahtjevi usklađeni s Europskom strategijom za podatke

U **članku 1. stavku 4.** utvrđuje se da obrada posebnih kategorija osobnih podataka podliježe odgovarajućim zaštitnim mjerama za temeljna prava i slobode pojedinaca. To je u skladu s uredbama (EU) 2016/679 (OUZP) i (EU) 2018/1725 (Uredba o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije).

Usklađenost s načelom „samo jednom”

Objasniti kako je uzeto u obzir načelo „samo jednom” i razmotren potencijal ponovnog korištenja postojećih podataka

U **članku 1. stavku 10.** navodi se da se tijelima za ocjenjivanje sukladnosti može ponuditi mogućnost podnošenja samo jednog zahtjeva i podvrgavanja samo jednom postupku ocjenjivanja.

Objasniti kako će novi podaci biti vidljivi, dostupni, interoperabilni i ponovno iskoristivi te kako će biti u skladu sa standardima visoke kvalitete

Tokovi podataka

Opći opis tokova podataka

Vrsta podataka	Upućivanja na zahtjeve	Subjekti koji dostavljaju podatke	Primatelji podataka	Povod za razmjenu podataka	Učestalost (ako je primjenjivo)
Zahtjevi tijelâ za ocjenjivanje sukladnosti za prijavljivanje	Članak 1. stavak 11.	Prijavljena tijela imenovana na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I.	Tijelo koje provodi prijavljivanje imenovano na temelju zakonodavstva Unije o usklađivanju navedenog u odjeljku A Priloga I.	Podnošenje zahtjeva za podvrgavanje samo jednom postupku ocjenjivanja	//
Komisijina ocjena adekvatnosti kodeksâ prakse	Članak 1. stavak 16.	Europska komisija	Šira javnost	Provedba ocjenjivanja kodeksâ prakse	Redovito
Zahtjev za pristup informacijama o UI sustavima	Članak 1. stavak 26.	Nacionalna tijela javne vlasti ili javna tijela koja nadziru ili izvršavaju poštovanje obveza na temelju prava Unije o zaštiti temeljnih prava	Tijelo za nadzor tržišta	Nacionalna tijela javne vlasti / javna tijela traže informacije kako bi mogla ispuniti svoje mandate	//

Informacije ili dokumentacija koje zatraže nacionalna tijela javne vlasti / javna tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza povezanih s temeljnim pravima	Članak 1. stavak 26.	Tijelo za nadzor tržišta	Nacionalna tijela javne vlasti ili javna tijela koja nadziru ili izvršavaju poštovanje obveza na temelju prava Unije o zaštiti temeljnih prava	Podnošenje obrazloženog zahtjeva za pristup informacijama	//
Informacije ili dokumentacija koje zatraže tijela za nadzor tržišta	Članak 1. stavak 26.	Tijela za nadzor tržišta	Dobavljači UI sustava / subjekti koji uvode UI sustave	Tijelu za nadzor tržišta potrebne su informacije kako bi moglo odgovoriti na zahtjev nacionalnih tijela javne vlasti / javnih tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza povezanih s temeljnim pravima	//
Razmjena informacija u okviru suradnje tijela za nadzor tržišta i nacionalnih tijela javne vlasti / javnih tijela koja nadziru/izvršavaju ispunjavanje obveza povezanih s temeljnim pravima	Članak 1. stavak 26.	Tijela za nadzor tržišta / tijela javne vlasti / javna tijela	Tijela za nadzor tržišta / tijela javne vlasti / javna tijela	Potreba za razmjenom informacija utvrđena u okviru suradnje i uzajamne pomoći	//

4.3. Digitalna rješenja

Opći opis digitalnih rješenja

Digitalno rješenje	Upućivanja na zahtjeve	Najvažnije obvezne funkcionalnosti	Odgovorno tijelo	Kako se postiže pristupačnost?	Kako je uzet u obzir potencijal da se rješenje ponovno iskoristi drugdje?	Upotreba tehnologija umjetne inteligencije (ako je primjenjivo)
Nije primjenjivo (predloženim izmjenama Akta o UI-ju ne predviđa se donošenje novih digitalnih rješenja)						

Za svako digitalno rješenje objasniti kako je usklađeno s primjenjivim digitalnim politikama i zakonodavnim aktima

Digitalno rješenje br. 1

Digitalna i/ili sektorska politika (ako je primjenjivo)	Objašnjenje usklađenosti
<i>Akt o umjetnoj inteligenciji</i>	
<i>Okvir EU-a za kibernetičku sigurnost</i>	
<i>eIDAS</i>	

<i>Jedinstveni digitalni pristupnik i Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI)</i>	
<i>Drugo</i>	

4.4. Procjena interoperabilnosti

Opći opis digitalnih javnih usluga na koje zahtjevi utječu

Digitalna javna usluga ili kategorija digitalnih javnih usluga	Opis	Upućivanja na zahtjeve	Rješenja za interoperabilnu Europu (NIJE PRIMJENJIVO)	Druga rješenja za interoperabilnost
Nije primjenjivo (predložene izmjene Akta o UI-ju ne utječu na digitalne javne usluge)				

Učinak zahtjeva na prekograničnu interoperabilnost za svaku digitalnu javnu uslugu

Digitalna javna usluga br. 1

Procjena	Mjere	Moguće preostale prepreke (ako je primjenjivo)
Usklađenost s postojećim digitalnim i sektorskim politikama		

Navesti primjenjive digitalne i sektorske politike		
Organizacijske mjere za neometano prekogranično pružanje digitalnih javnih usluga Navesti predviđene mjere upravljanja		
Poduzete mjere za ujednačeno shvaćanje podataka Navesti takve mjere		
Primjena zajednički dogovorenih otvorenih tehničkih specifikacija i normi Navesti takve mjere		

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Opći opis mjera za potporu digitalnoj provedbi

Opis mjere	Upućivanja na zahtjeve	Uloga Komisije (ako je primjenjivo)	Dionici koje treba uključiti (ako je primjenjivo)	Očekivani vremenski okvir (ako je primjenjivo)
Nije primjenjivo				